

Variabele tarieven voor het verminderen van restafval

Vervolgstep grondstoffenplan 2021 – 2025

Inhoud

Samenvatting.....	3
1. Introductie	4
1.1. Leeswijzer	4
2. Stand van zaken	5
2.1. Huidig beleid.....	5
3. Variabele tarieven voor restafval	11
3.1. Wat variabele tarieven zijn	11
3.2. Waarom gemeenten voor variabele tarieven kiezen	12
3.3. In Nederland.....	13
3.4. In vergelijkbare gemeenten	14
3.5. Kaders variabele tarieven gemeente Voorschoten	16
4. Variabele tarieven in Voorschoten	18
4.1. Aansluiting op organisatie.....	18
4.2. Compensatiemaatregelen	25
4.3. Planning	26
5. Bewoners.....	27
5.1. Samenvatting participatieonderzoek	27
6. Tarieven	31
6.1. Kosten overgaan op variabele tarieven.....	31
6.2. Bandbreedte vast tarief en variabel tarief	34
6.3. Lange termijn ontwikkeling gemiddelde afvalstoffenheffing	35
7. Bijlagen	39
7.1. Bijlage 1 Kernpuntenanalyse gesprekken variabele tarieven	39
7.2. Bijlage 2 Kostenberekening	44

Samenvatting

Dit rapport onderzoekt de haalbaarheid en impact van het invoeren van variabele tarieven voor het verminderen van restafval in de gemeente Voorschoten. Dit systeem koppelt de kosten voor restafval aan de hoogte van de afvalstoffenheffing, met als doel inwoners te stimuleren beter afval te scheiden en de hoeveelheid restafval te verminderen.

De huidige inzamelvoorzieningen en inzamellogistiek in de gemeente voor restafval en grondstoffen bieden een solide basis voor de invoering van dit systeem zonder dat grote investeringen nodig zijn. Het rapport beschrijft de benodigde aanpassingen en aandachtspunten van een variabel tariefstelsel. Hoewel er risico's zijn, zoals illegale dumping, kunnen deze worden beheerst door een combinatie van handhaving, monitoring en voorlichting.

De invoering van variabele tarieven draagt significant bij aan het verminderen van restafval en daarmee het verminderen van de CO₂-uitstoot. Tegelijkertijd blijft het systeem financieel haalbaar binnen de bestaande middelen van de gemeente. Onder meer door de mogelijkheid om de voorbereidingskosten te dekken uit de bestaande voorziening. Het systeem voorziet in een gematigde financiële prikkel om afvalscheiding te stimuleren, zonder risico's te nemen op een financieel tekort. Dit biedt stabiliteit, maar beperkt tegelijkertijd de financiële voordelen voor inwoners die goed scheiden. Hoewel het rapport benadrukt dat zelfs een minimale prikkel positieve effecten heeft op de milieuprestaties, blijft een zorgvuldige monitoring over de jaren van de kostenverhouding tussen het vaste en variabele tarief noodzakelijk.

Tot slot toont een meerjarige prognose aan dat de invoering van variabele tarieven de stijging van de totale afvalbeheerkosten licht afremt, zonder dat deze volledig wordt gestopt. Een onzekere factor blijft de verhoging van het tarief voor de Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR), dat een zeer grote invloed heeft op de uiteindelijke tarieven. De gemeente blijft in gesprek met de BSGR om deze kosten te specificeren en te beheersen.

Met dit voorstel zet Voorschoten een belangrijke stap naar een duurzamer en efficiënter afvalbeheersysteem. Het rapport onderstreept dat de invoering van variabele tarieven niet alleen bijdraagt aan de circulaire ambities van de gemeente, maar ook een balans biedt tussen milieudoelen, financiële haalbaarheid en de betaalbaarheid voor inwoners.

1. Introductie

Restafval is een dure en vervuilende afvalstroom om te verwerken. Per jaar gooit een inwoner van Voorschoten gemiddeld 179 kilo restafval weg in de grijze bak of zak, wat vervolgens wordt verbrand. Meer dan de helft van deze kilo's had aangeboden kunnen worden als grondstoffen zoals papier, groente-, fruit- en tuinafval (gft) of textiel. Door de hoeveelheid restafval te verminderen, wordt ook de CO₂ die vrijkomt door verbranding verminderd en dalen de verwerkingskosten.

In het coalitieakkoord van Voorschoten is als uitgangspunt opgenomen:

"We denken anders over afval dan vroeger het geval was, namelijk als herbruikbare grondstof. Circulariteit is het uitgangspunt waarbij restafval in kg per huishouden gehalveerd wordt. Op deze wijze houden we de afvalstoffenheffing beheersbaar".

In het huidige grondstoffenplan van gemeente Voorschoten wordt voorgesorteerd op dit uitgangspunt met een keuzemoment voor de raad over het invoeren van een systeem van variabele tarieven voor restafval. In plaats van dat iedereen betaalt voor al het restafval dat in de gemeente wordt aangeboden, betaalt elk huishouden voor het eigen aangeboden restafval. Dit rapport geeft inzicht in wat het invoeren van variabele tarieven inhoudt voor inwoners van Voorschoten en de eigen organisatie.

1.1. Leeswijzer

In de afgelopen jaren zijn er een aantal wijzigingen geweest in het grondstoffenbeleid. In hoofdstuk 2 worden deze wijzigingen kort samengevat en aangegeven hoe Voorschoten er nu voor staat op het gebied van afval. In hoofdstuk 3 volgt een uitleg over wat het systeem van variabele tarieven voor restafval inhoudt en hoe dit is vormgegeven in Nederland en de regio. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 toegelicht hoe dit kan aansluiten bij de huidige organisatie, in hoofdstuk 5 hoe inwoners hierover denken en in hoofdstuk 6 welke kosten en tarieven hieraan verbonden zijn.

2. Stand van zaken

In 2021 heeft de gemeenteraad van Voorschoten het huidige Grondstoffenplan 2021-2025 vastgesteld met als kader het landelijke beleid en de daaraan gekoppelde doelstellingen op het gebied van afval.¹ De eerste jaren van de looptijd van het grondstoffenplan ligt de focus op het hoog houden van het niveau van de dienstverlening voor inwoners en het aanpassen of verbeteren van de inzameling van een aantal grondstoffen. Aan het einde van de looptijd is een keuzemoment opgenomen over het verminderen van het restafval door middel van variabele tarieven.

2.1. Huidig beleid

De inzameling van Voorschoten kenmerkt zich door de eigen inzameldienst. De medewerkers van de eigen dienst regelen alles op het gebied van de inzameling van restafval en grondstoffen en het beheer van de inzamelvoorzieningen. De gemeente is daarmee zelf verantwoordelijk voor de huishoudelijke afvalinzameling, in tegenstelling tot gemeenten waar een particuliere inzamelaar of gemeenschappelijke regeling het afval inzamelt.

In de afgelopen tien jaar is er veel aandacht geweest voor het op orde brengen van de basis, de juiste inzamelvoorzieningen op de juiste plek, en het optimaliseren van de inzameling. Daarnaast is in het huidige grondstoffenplan ingezet op de volgende maatregelen.

Nascheiding

Vanaf 1 januari 2024 wordt plastic, metaal en drinkpakken (PMD) met het restafval ingezameld. Bij de verwerker van het restafval, de AVR, wordt het bruikbare deel van het PMD van het restafval gescheiden. Het is de verwachting dat deze keuze zorgt voor meer gescheiden PMD en meer gemak voor inwoners.

Gft en etensresten inzameling

In 2022/2023 zijn bij alle hoogbouwlocaties inzamelvoorzieningen voor gft en etensresten geplaatst. Daarnaast zijn keukenbakjes voor etensresten aan alle inwoners in hoogbouw en laagbouw verstrekt, inclusief gratis composteerbare zakjes. Met een communicatiecampagne is het belang van het goed scheiden van gft benadrukt.

Extra aandacht voor papier en gft en etensresten

Voorschoten richt zich met gerichte communicatiecampagnes op het beter scheiden van papier en gft en etensresten. Er is een campagne opgezet om het belang van goed scheiden en het tegengaan van voedselverspilling onder de aandacht te brengen. Door bewoners bewust te maken van de voordelen en het gemak van afvalscheiding, wordt de hoeveelheid gft en papier in het restafval verminderd.

Grofvuil tegen betaling

Sinds 1 januari 2024 wordt voor het ophalen van grofvuil een vergoeding gevraagd. Deze maatregel stimuleert inwoners om grofvuil beter te scheiden en maakt het mogelijk om waardevolle materialen zoals hout en metaal terug te winnen. Door

¹ Het VANG-programma van de overheid vormt het uitgangspunt. Hierin staat het verminderen van het restafval en het verhogen van de kwaliteit van grondstoffen en het aandeel gerecyclede grondstoffen centraal. Gedurende het opstellen van het grondstoffenplan was het streven < 100 kg restafval per inwoner.

minder grofvuil op straat te zien wordt het ook minder uitnodigend om grofvuil bij te plaatsen. Tegelijkertijd heeft Avalex een nieuw deurbeleid geïnitieerd voor de milieustraat in Wassenaar om bedrijfsafval te weren. Ook dit verlaagt de grofvuil cijfers.

Gescheiden inzameling van matrassen

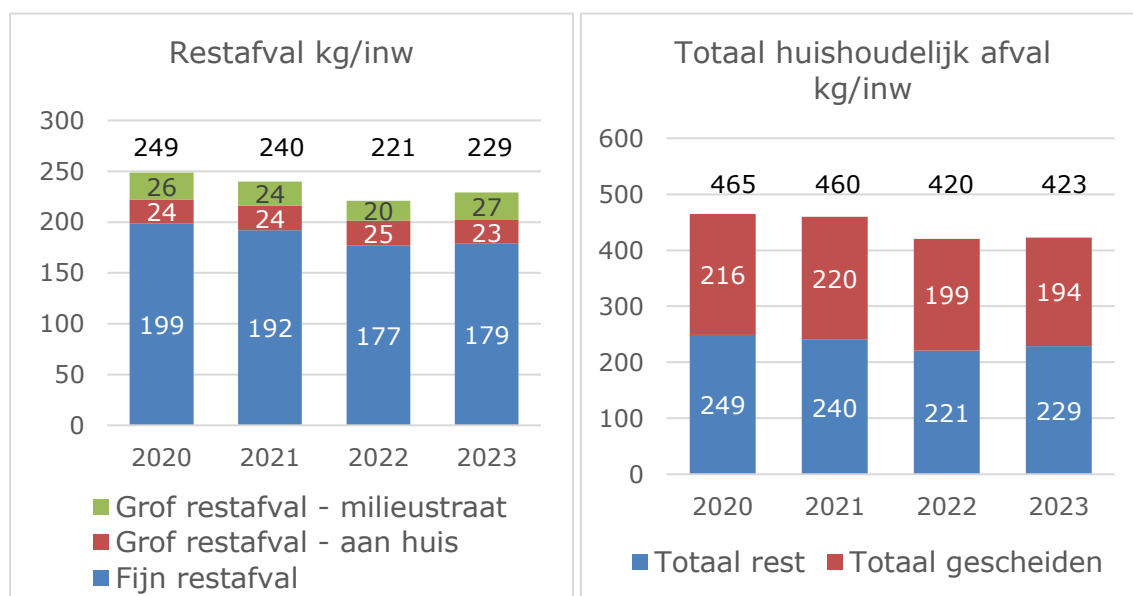
Een andere stap in het terugdringen van (grof) restafval is de gescheiden inzameling van matrassen. Dit zorgt ervoor dat de waardevolle materialen uit matrassen tot wel 90% gerecycled kunnen worden in plaats van verbrand. Ook verlaagt het de verwerkingskosten van het grofvuil.

Ondersteuning door de afvalcoach

Om inwoners te helpen bij het beter scheiden van afval, zet Voorschoten een afvalcoach in. Deze coach biedt praktische tips, geeft advies aan huishoudens en beantwoordt vragen over afvalscheiding.

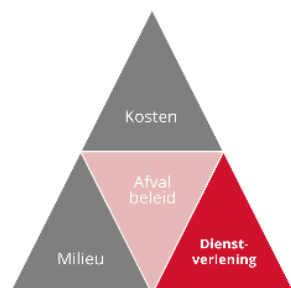
2.1.1. Effecten huidig beleid

De resultaten van het huidige afvalbeleid zijn nog niet volledig meetbaar, aangezien de uitvoering nog niet is afgerond. In 2024 zijn belangrijke veranderingen doorgevoerd, waaronder nascheiding en het invoeren van een vergoeding voor het ophalen van grofvuil, waarvan de impact pas na 2024 gemeten kan worden. Er kunnen enkele trends worden geïdentificeerd in de inzamelcijfers en op het gebied van dienstverlening, kosten en milieu kan een voorlopige analyse worden gegeven.

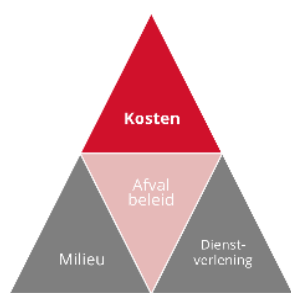
De grafieken geven de afvalcijfers weer van de afgelopen vier jaar. In de rechtergrafiek staan de totale kilo's restafval per inwoner van Voorschoten. Het aandeel blijft ruim boven de 200 kilo per inwoner. De hogere cijfers in 2020 en 2021 zijn te verklaren door de COVID-lockdowns waarin huishoudens meer afval produceerden door thuiswerken en beperkte mobiliteit. Deze trend heeft de afvalcijfers van alle gemeenten in Nederland tijdelijk beïnvloed. Door het invoeren van een tarief voor het ophalen van grofvuil is de verwachting dat de grof restafvalcijfers – aan huis een sterke daling laten zien in 2024.

De linkergrafiek toont aan dat het aandeel restafval momenteel 54% bedraagt en het aandeel gescheiden afval 46%. Dit wijst op een beperkte voortgang in de afvalscheiding, gezien het potentieel voor scheiding van het restafval volgens sorteeranyses. Hieruit komt naar voren dat tweederde van het restafval uit te scheiden grondstoffen bestaat zoals papier, textiel, glas en gft en etensresten.

Dienstverlening

De dienstverlening van Voorschoten staat bekend om de hoge kwaliteit van service voor inwoners. Restafval en grondstoffen worden zeer frequent opgehaald. Grofvuil en matrassen worden aan huis opgehaald tegen vergoeding. Verder is er de mogelijkheid om een aantal grofvuilstromen in te leveren op de gemeentewerf, waaronder het klein chemisch afval (KCA). Met uitzondering van de vergoeding voor het ophalen van grofvuil, verandert het huidig beleid het niveau van dienstverlening niet.

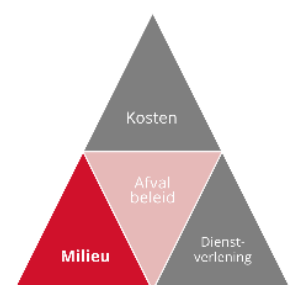

Kosten

De hoge service die Voorschoten biedt op het gebied van afvalbeheer gaat gepaard met relatief hoge kosten. De hoge service zorgt voor een lage impuls om afval te scheiden wat zowel veel grof restafval als fijn restafval tot gevolg heeft. De combinatie van een hoge service en een hoog aandeel restafval resulteert in een hoge afvalstoffenheffing voor huishoudens (vijfde plaats van Nederland)². Dit drukt zwaar op de hoge woonlasten waar gemeente Voorschoten de op twee na hoogste plek inneemt van Nederland.

Afvalstoffenheffing 2025:	
Aanleunwoning	€ 315,96
etagewoning met eenpersoonshuishouden	€ 355,32
overige woonruimte met eenpersoonshuishouden	€ 452,64
etagewoning met meerpersoonshuishouden	€ 420,24
overige woonruimte met meerpersoonshuishouden	€ 517,92

Met een vergoeding voor het ophalen van grofvuil en het stimuleren van het gebruik van de milieustraat is een eerste stap gezet om de verwerkingskosten beter te beheersen. De afweging blijft hoe de financiële druk verlaagt kan worden zonder de kwaliteit van de dienstverlening te verminderen. Het huidige beleid sorteert niet voor op verdere kostenverlagende maatregelen.

Milieuwinst

De milieuwinst, in de vorm van veel gerecyclede grondstoffen en een lage hoeveelheid restafval, is met het huidige beleid laag. Inwoners ervaren op dit moment weinig prikkels om afval beter te scheiden en hun aandeel restafval te verlagen.

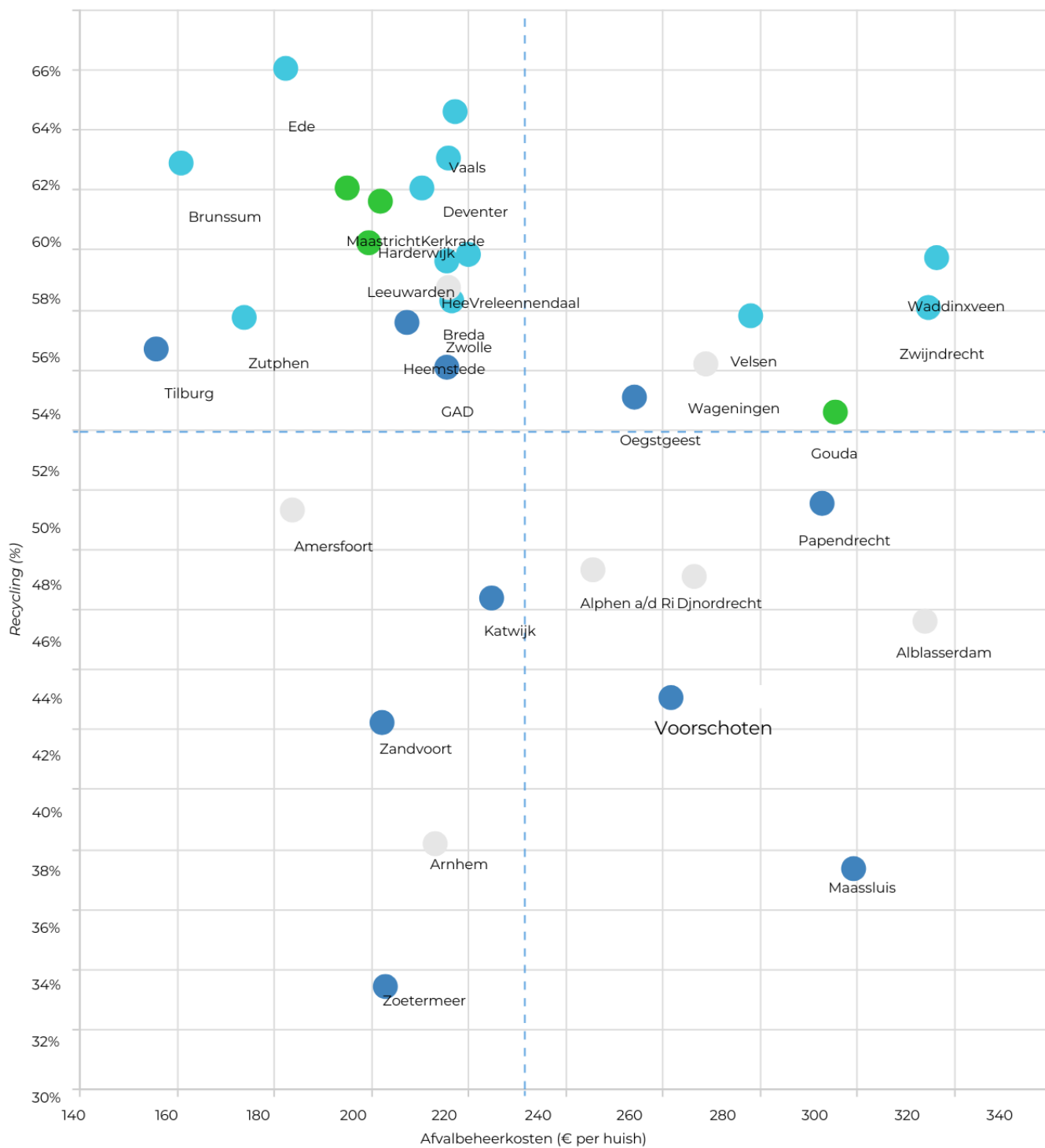
In onderstaande grafiek zijn de resultaten van de Benchmark Huishoudelijk Afval 2023 te zien voor Voorschoten in relatie tot vergelijkbare gemeenten die ook hebben deelgenomen aan de

² Atlas lokale lasten 2024, Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO).

Benchmark. Voorschoten heeft momenteel een recyclingpercentage van 43%, wat relatief laag is in vergelijking met vergelijkbare gemeenten in dezelfde categorie.³ Volgens de Benchmark bedraagt het gemiddelde recyclingpercentage in Nederland 56%. Dit betekent dat Voorschoten achterblijft bij het nationale gemiddelde en dat er ruimte is voor verbetering in het afvalscheidings- en recyclingbeleid.

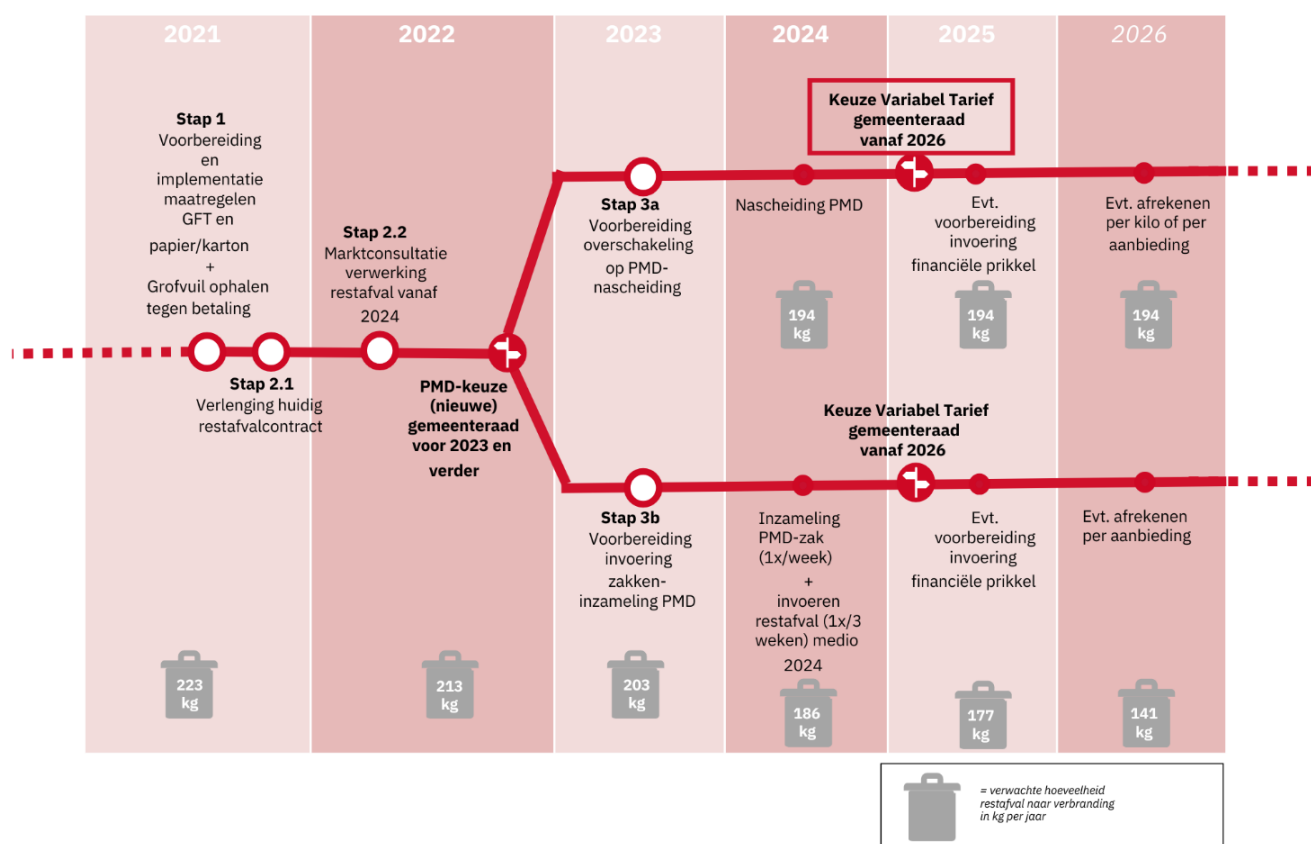
De grafiek geeft een onderverdeling weer voor het type tariefsysteem dat wordt gehanteerd. Voorschoten verdeelt de afvalstoffenheffing op basis van type woning en eenpersoons-, of meerpersoonshuishouden. Dit is het basis-systeem (donkerblauwe stippen). De gemeenten met grijze stippen hanteren hetzelfde systeem maar voegen een vorm van servicedifferentiatie toe: grondstoffen worden aan huis ingezameld en restafval op afstand (in verzamelcontainers). De gemeenten met een vorm van variabel tarief hebben een groene of lichtblauwe stip. Zij hebben doorgaans een hoger recyclingpercentage en lagere kosten.

³ Het percentage recyclebaar materiaal in het totale huishoudelijke afval (VANG).

2.1.2. Vervolgstap grondstoffenplan

In het grondstoffenplan is een optionele maatregel opgenomen voor een grote stap in het verminderen van restafval (zie onderstaande afbeelding). In het voorjaar van 2025 maakt de gemeenteraad een keuze over het apart betalen voor restafval. Dit geeft inwoners een financiële prikkel om hun restafval te verminderen. Dit wordt aangeduid als variabele tarieven voor het verminderen van restafval. In dit systeem betaalt een huishouden per keer dat de grijze container wordt geleegd of een afvalzak in de verzamelcontainer wordt gedeponeerd. Afhankelijk van de keuze van de raad is de planning als volgt: in 2025 en 2026 vindt de voorbereiding op het nieuwe beleid plaats, waarbij in 2026 de processen goed worden getest en inwoners al inzicht krijgen in hoeveel zij als huishouden aan restafval aanbieden. Vanaf 2027 wordt daadwerkelijk overgegaan op de afrekening per aanbieding.

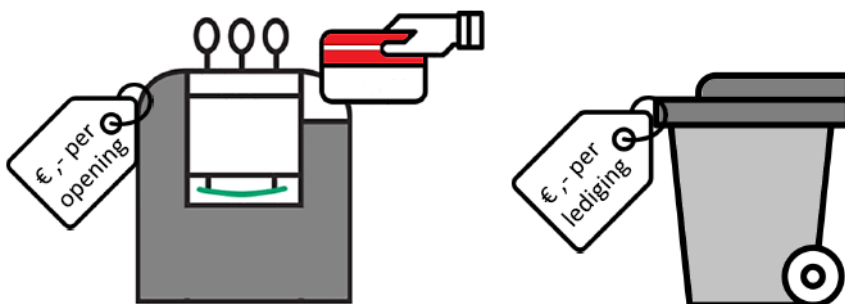

3. Variabele tarieven voor restafval

De invoering van een financiële prikkel op het restafval is een beproefde methode om de afvalscheiding te verbeteren. Inmiddels hanteert meer dan de helft van de gemeenten in Nederland een variabel tarievensysteem waarin een dergelijke financiële prikkel wordt ingezet. In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op wat variabele tarieven zijn, waarom gemeenten voor dit systeem kiezen en welke trends zichtbaar zijn op landelijk niveau en bij vergelijkbare gemeenten. Op het eind worden de kaders geschetst voor variabele tarieven in Voorschoten.

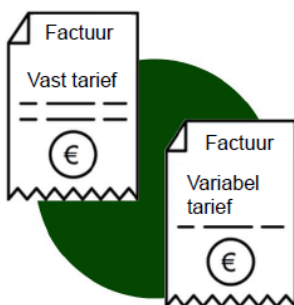
3.1. Wat variabele tarieven zijn

Met een variabel tarievensysteem wordt de hoeveelheid aangeboden restafval per huishouden afgerekend. Hiervoor wordt het aantal openingen van de verzamelcontainer bijgehouden of het aantal ledigingen van de container aan huis. Met een variabel tarievensysteem wordt de hoeveelheid aangeboden restafval per huishouden afgerekend. Hiervoor wordt het aantal openingen van de verzamelcontainer bijgehouden of het aantal ledigingen. De hoogte van de afvalstoffenheffing wordt voor een deel afhankelijk van de hoeveelheid restafval die een huishouden aanbiedt. Wanneer een inwoner afval goed scheidt en/of voorkomt en zodoende minder restafval overhoudt, betalen zij een lagere afvalstoffenheffing. Andersom betekent dit dat huishoudens die hun afval niet scheiden, een hogere heffing betalen.

Bij een variabel tarief bestaat de afvalstoffenheffing uit twee delen:

1. **Een vast tarief:** Dit betaalt ieder huishouden, ongeacht de hoeveelheid afval. Dit tarief is afhankelijk van de grootte van een huishouden.
2. **Een variabel tarief:** Dit is afhankelijk van het aantal keren dat het huishouden restafval aanbiedt, bijvoorbeeld per opening van een verzamelcontainer of per lediging van je container aan huis. Hoe vaker het huishouden restafval aanbiedt, hoe hoger het variabele deel van de heffing.

Ter illustratie: als wordt besloten om in 2027 over te gaan op variabele tarieven wordt in het voorjaar van 2027 het vast tarief opgelegd. Gedurende het jaar wordt bijgehouden hoe vaak een container is geopend of aan de straat gezet door een huishouden. In het voorjaar van 2028 wordt het aantal aanbiedingen over 2027 in rekening gebracht als ook het vast tarief voor 2028.

3.2. Waarom gemeenten voor variabele tarieven kiezen

Er zijn drie redenen die de basis vormen voor de keuze om over te gaan op variabele tarieven:

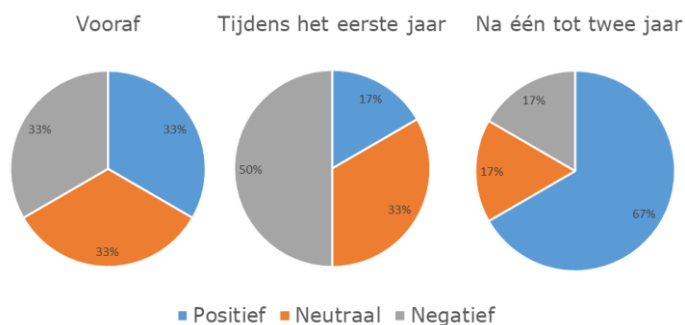
1. **Het beïnvloeden van het scheidingsgedrag:** Een variabel tarief maakt huishoudens bewuster van wat ze in de restafvalcontainer gooien. Door direct te betalen voor het aangeboden restafval worden huishoudens continu gestimuleerd om hun afval te scheiden en grondstoffen zoals papier en gft en etensresten apart aan te bieden.
2. **Een eerlijker tariefsysteem:** Huishoudens die weinig (rest)afval aanbieden betalen minder voor het gemeentelijke afvalbeheer, net zoals bij het gebruik van andere diensten zoals stroom, gas en water. Variabele tarieven geeft de inwoner en de gemeente meer financiële controle over de hoogte van de afvalstoffenheffing.
3. **Kostenefficiëntie:** Het toepassen van variabele tarieven draagt bij aan het drukken van de afvalbeheerskosten. Een van de hoogste kosten voor afvalbeheer zit in het verbranden van afval. De verbrandingsbelasting staat nu op €39,70 per ton en zal naar verwachting ieder jaar stijgen. Door de hoeveelheid ton restafval te beperken worden deze toenemende kosten beperkt.

Tegelijkertijd zijn er ook redenen waarom gemeenten afzien van het variabele tariefensysteem.

- **Bij hoge kosten of een geringe milieuwinst:** Er zijn doorgaans hoge investeringen nodig in inzamelsoftware en inzamelvoorzieningen. De afweging tussen de kosten en wat het oplevert aan milieuwinst of minder (hoge) kosten op de lange termijn staat hierin centraal. Een gezonde financiële situatie waarbij de afvalstoffenheffing 100% kostendekkend is, is hierin ook van belang om.
- **Solidariteitsbeginsel:** Op basis van solidariteit kan de politieke voorkeur uitgaan naar iedereen betaalt hetzelfde tarief. Ook onder inwoners zijn er vaak duidelijke voorstanders en tegenstanders van het solidariteitsbeginsel.
- **Variabele tarieven paradox:** Voorafgaand aan het invoeren van een variabel tariefensysteem wordt een inschatting gemaakt van de inkomsten uit het variabele tarief. Dit gebeurt op basis van het aantal keer dat restafval wordt aangeboden. Als de gemeente een te groot risico neemt door te veel kosten op te nemen in het variabele tarief en de inkomsten blijven uit doordat inwoners beter scheiden dan verwacht, ontstaat er een begrotingstekort. Om dit op te lossen valt de rekening het jaar erna voor inwoners hoger uit, ook als er goed wordt gescheiden.

3.2.1. Gewenningsperiode bij nieuw systeem

Uit evaluaties van gemeenten die over zijn gegaan op variabele tarieven kunnen een aantal conclusies worden getrokken. Ten eerste, er is een duidelijk patroon zichtbaar in de houding van inwoners tegenover een variabel tarieven systeem vooraf, tijdens, en na het invoeren.

Ten tweede, er is een duidelijke verandering zichtbaar in het scheidingsgedrag van inwoners ongeacht de hoogte van het variabel tarief, maar dit kost tijd. De gewenningsperiode voor inwoners duurt gemiddeld één tot twee jaar. Ten derde, in het begin is er veel weerstand voor een nieuw systeem wat zichtbaar wordt uit de veelal negatieve reacties, opmerkingen en meningen die worden geuit. Ook is er veel angst en aandacht voor bijplaatsingen, zwerfafval en afval van de burens in de eigen bak. Communicatie, het KCC en een gedegen, zichtbare aanpak van handhaving en de buitendienst spelen hierin een cruciale rol en maken dat de meldingen weer afnemen over tijd.

3.3. In Nederland

In 2023 hanteerde 55% van de gemeenten een variabel tarief op restafval.⁴ Dit zijn de paarse gemeenten in de rechter afbeelding.

De volgende landelijke trends zijn zichtbaar: gemeenten die een variabel tarief toepassen hebben positieve resultaten behaald op milieu en kosten. Onderzoek toont aan dat zowel de afvalscheiding is verbeterd als het aantal kilo's restafval verminderd.

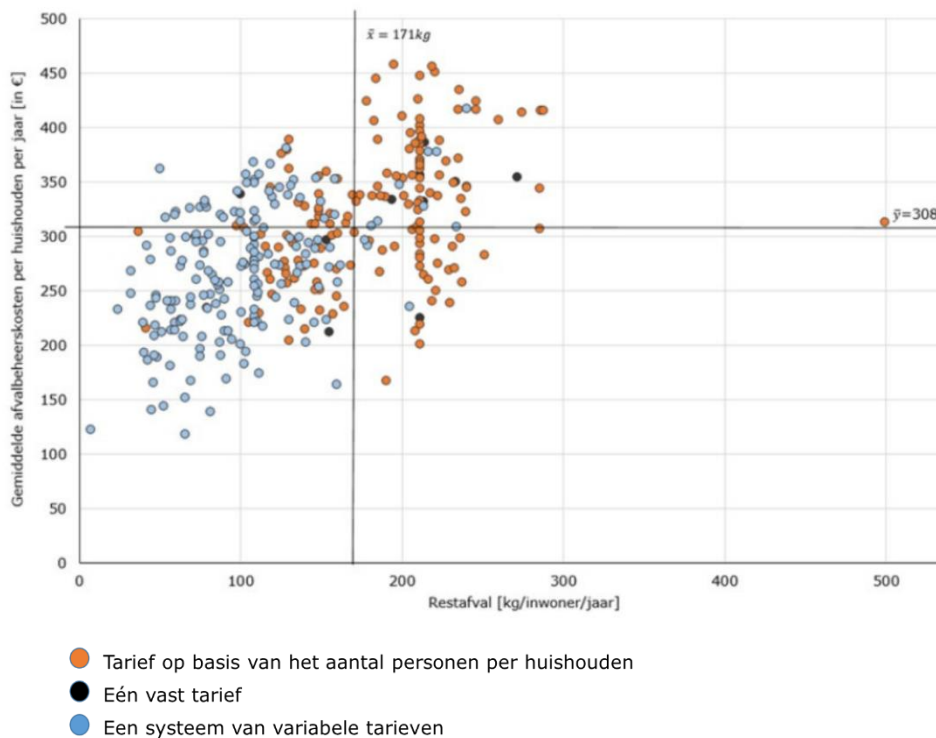
Gemeenten met een variabel tarief hebben een gemiddeld scheidingspercentage van 78%, terwijl dit percentage in gemeenten zonder een variabel tarief op 61% zit.⁵ In vergelijking, Voorschoten heeft een scheidingspercentage van 46%. Verder produceren gemeenten met een variabel tarief gemiddeld 30% tot 50% minder restafval per huishouden in vergelijking met gemeenten zonder dit systeem. Dit komt neer op een reductie van tientallen kilo's per jaar per huishouden, wat ook invloed heeft op de kosten. Tot slot creëert dit beleid bewustwording over afvalproductie en -scheiding bij inwoners. Veel inwoners geven aan bewuster na te denken over hun consumptiegedrag en de manier waarop ze afval aanbieden.

⁴ <https://www.liasinfo.nl/article/0e00865e-f72c-4ca3-aea8-a2053c555e35>

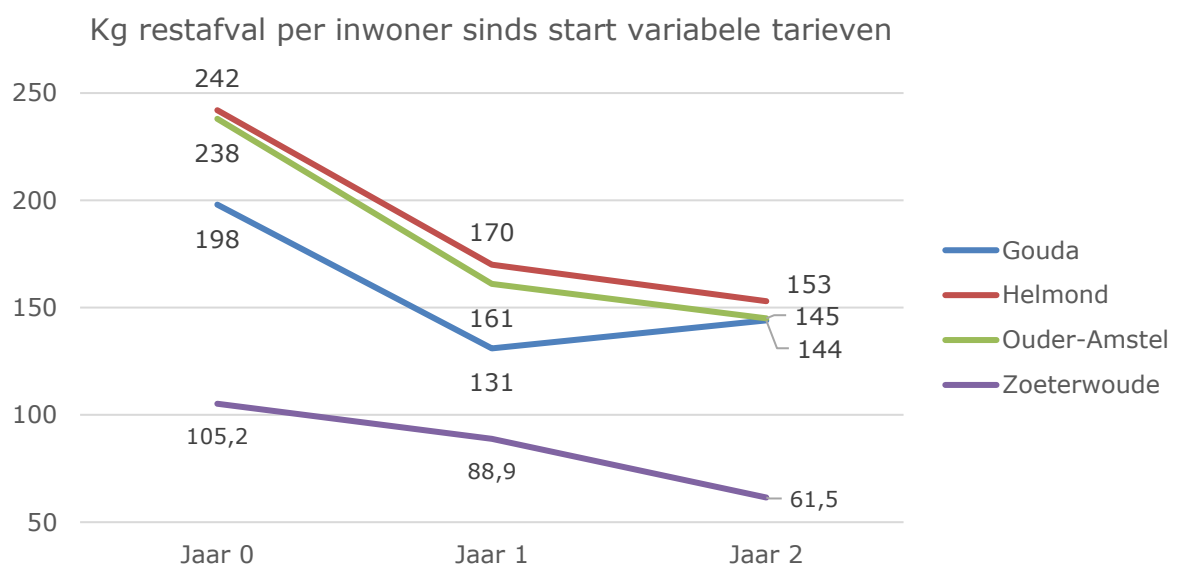
⁵ IPR Normag, 2021 101228onderzoekdiftaripnormagrws25-01-2021-1.pdf

De grafiek hieronder geeft de correlatie weer tussen het type tariefsysteem, het aantal kilo's restafval per jaar en de gemiddelde afvalbeheerskosten per huishouden. Gemeente Voorschoten bevindt zich in het kwadrant rechtsboven van de gemiddelde waarden.

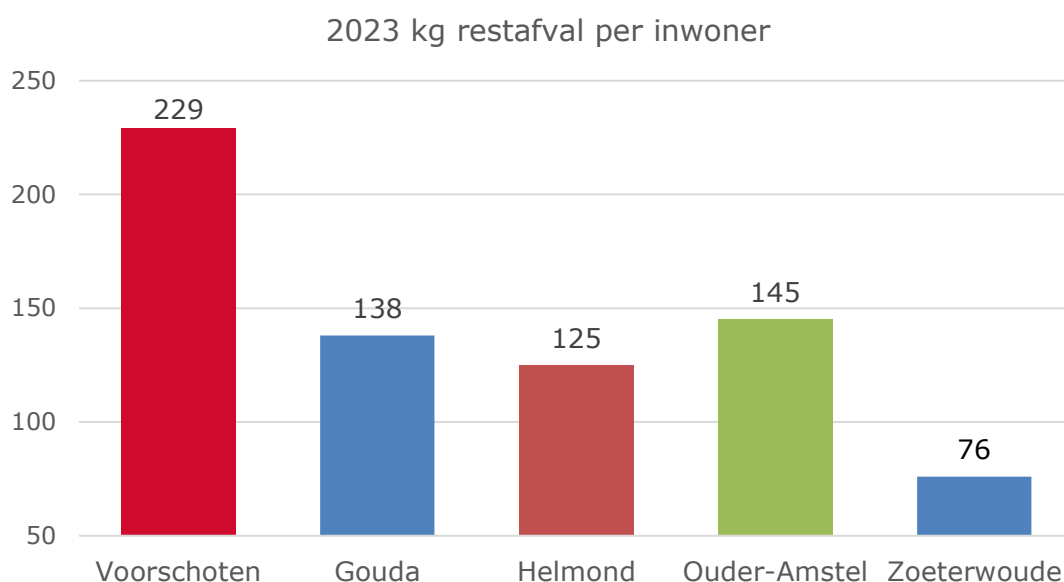
3.4. In vergelijkbare gemeenten

Om het mogelijke effect in te zien van variabele tarieven in Voorschoten is een selectie gemaakt van vier gemeenten waarvan de resultaten hieronder worden samengevat. Dit zijn de gemeenten Helmond, Gouda, Ouder-Amstel en

Zoeterwoude, Helmond en Gouda zitten in dezelfde hoogbouwklasse (B), wat de variabele is waarop de Benchmark de vergelijking maakt tussen gemeenten. Ouder-Amstel heeft ook nascheiding van het PMD en Zoeterwoude is een buurgemeente met variabele tarieven.⁶ De onderstaande grafiek geeft de resultaten weer in de eerste twee jaar na het invoeren van het systeem.

De gemiddelde afname vanaf de invoering van variabele tarieven voor restafval is tussen de 27% en 44%. In 2023 zijn de restafvalcijfers voor Gouda, Helmond en Ouder-Amstel hetzelfde of lager (zie onderstaande grafiek en tabel). Ook in deze gemeenten heeft COVID een rol gespeeld in een hoger aanbod restafval gedurende de uitvoering van het variabele tarievenbeleid. In Zoeterwoude is het de afgelopen jaren iets toegenomen ten opzichte van 'jaar 2'.

2023	Scheidingspercentage
Voorschoten	46%
Gouda	68%
Helmond	69%
Ouder-Amstel	61%
Zoeterwoude	74%

⁶ Meer resultaten en een uitgebreidere vergelijking staat in de Benchmark huishoudelijk afval 2023.

3.5. Kaders variabele tarieven gemeente Voorschoten

De huidige inzamellogistiek en voorzieningen in Voorschoten maken een variabel tariefsysteem waarbij wordt afgerekend op basis van frequentie het meest voordehand liggend.⁷

Met het afrekenen op frequentie verandert er voor de inwoners zo goed als niets aan de manier waarop zij hun afval aanbieden. De container wordt aan de straat gezet of de verzamelcontainer wordt geopend met de afvalpas. Ook voor de inzameldienst blijven de werkwijzen grotendeels ongewijzigd. De inzamelwagens legen de containers die aan de straat staan of de verzamelcontainers wanneer deze vol zijn.⁸

Wat verandert is dat vanaf de invoering van het variabele tarief een registratie plaatsvindt per huishouden van het aantal keren dat restafval wordt aangeboden. Deze gegevens worden automatisch doorgestuurd naar de Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR). Op basis van deze registratie wordt voor elk huishouden het variabele deel van de afvalstoffenheffing berekend. Hoe vaker iemand restafval aanbiedt, hoe hoger het variabele deel van de heffing. Belangrijk hierin is dat er alleen wordt betaald voor het restafval ook al wordt het PMD tegelijkertijd aangeboden. Op basis van de verwerkingscijfers van de AVR wordt het aantal kilo PMD per inwoner (in het verleden 12 kilo) van de restafvalcijfers afgetrokken en niet meegenomen in de totstandkoming van het variabele tarief.

Op basis van cijfers uit vergelijkbare gemeenten en de landelijke trends voor het scheiden van grondstoffen wordt een inschatting gemaakt van de milieuwinst voor Voorschoten na het invoeren van variabele tarieven. De verwachte vermindering van het restafval zal niet gelijk in het eerste jaar worden bepaald. De vermindering is het sterkst in het eerste jaar en zal in de drie jaar daarna nog licht verder dalen.

	2023 Kg/inw per jaar	Met variabele tarieven kg/inw per jaar
Fijn restafval	179	119
Grof restafval	48	17
Totaal	227	136
Gft en etensresten	86	98
Papier	40	44
Glas	25	28
Textiel	2	4,5
PMD (uit nascheiding)	12	12 tot 22

Twee belangrijke kanttekeningen bij deze cijfers:

- **Grof restafval:** het potentiële effect van het ophaaltarief voor grofvuil en het nieuwe milieustraatbeleid van Avalex is nog niet bekend maar is wel in de inschatting van het grof restafval opgenomen. Omdat op de milieustraat

⁷ Een alternatief is het afrekenen op basis van het gewicht. Deze optie wordt niet als reëel gezien op het moment. Het vraagt een grootschalige aanpassing van alle software en het inbouwen van een weegsysteem in alle 102 verzamelcontainers voor restafval en op de inzamelwagens. Dit is een zeer prijzige investering en de ervaring met weegsystemen in containers is wisselend positief.

⁸ Enkele benodigde wijzigingen in de inzamellogistiek betreffen het papier en het aanpassen van verzamelcontainers. Deze wijzigingen komen in hoofdstuk 4 aan bod.

het aanbod afvalstoffen wordt verdeeld over het aantal bezoekers uit Voorschoten en het aantal bezoekers uit Wassenaar kunnen de cijfers een vertekend beeld geven. Door het weren van bedrijfsafval uit Voorschoten en Wassenaar kan een sterke daling zich voor doen. Daarentegen kan bij een hoog aanbod van grof restafval uit Wassenaar dit ook de grof restafval cijfers van Voorschoten vertekenen.

- **PMD:** nascheiding van PMD uit restafval wordt niet voor iedere gemeente individueel uitgevoerd, maar voor het afval van meerdere gemeenten. Het totale aandeel nagescheiden PMD wordt verdeeld over alle deelnemende gemeenten op basis van het aandeel restafval wat is aangeleverd. Dit aandeel is alleen nog niet bekend voor gemeente Voorschoten. De AVR is een deel van 2024 niet operationeel geweest vanwege een grote brand. De nascheidingscijfers die Voorschoten heeft ontvangen over 2024 geven daardoor niet goed weer wat het resultaat is van een jaar lang PMD nascheiden. Op basis hiervan is de inschatting van het PMD gemaakt (12 kg per inwoner) ook al is op basis van landelijke cijfers tussen de 15 – 22 kg PMD per inwoner realistisch.

Voor een beter beeld is het essentieel om duidelijke afspraken te maken met Avalex en de AVR over het grof restafval en het aandeel PMD. Ook is het van belang om in de loop van 2025 en 2026 de potentiële milieuwinst te herijken op basis van de laatste afval- en nascheidingscijfers. Dit zorgt voor een betere onderbouwing van het variabele tarief en de milieuwinstprognose.

Zonder prikkel om het restafval te verlagen is de verwachting dat het fijn restafval licht toeneemt met onder andere klein grof restafval om milieustraat bezoek te voorkomen. Grof restafval zal flink dalen vanwege de genomen maatregelen rondom grof restafval. Gft, glas en textiel blijven gelijk. Papier zal iets toenemen met de nieuw geplaatste papiervoorzieningen. PMD is ook in dit scenario afhankelijk van de resultaten van de AVR.

4. Variabele tarieven in Voorschoten

Er zijn verschillende vormen van variabele tarieven en binnen de mogelijkheden maakt iedere gemeente zijn eigen keuzes. Ook voor Voorschoten is het belangrijk om zorgvuldig af te wegen wat wel en wat niet goed aansluit bij de huidige organisatie. In het vorige hoofdstuk zijn de kaders van het variabel tariefensysteem geschetst. In dit hoofdstuk wordt omschreven hoe dit systeem kan aansluiten op de huidige uitvoering en organisatie.

4.1. Aansluiting op organisatie

Om te bepalen wat nodig is en welke aandachtspunten spelen bij de eventuele invoering van variabele tarieven, zijn gesprekken gevoerd met medewerkers van alle betrokken gemeentelijke afdelingen en met Kliko, de leverancier van inzamelvoorzieningen en inzamelsoftware. Dit betreft de volgende afdelingen:

- Afvalbeheer;
- Afvalbeleid;
- Belastingen;
- Buitendienst;
- Burgerzaken;
- Financiën;
- Handhaving
- IT;
- Juridische zaken;
- KCC;
- Sociaal domein
- Privacy.

Elk gesprek is gevoerd aan de hand van de volgende onderwerpen:

- Welke voorzieningen voor het invoeren van variabele tarieven zijn al aanwezig;
- Wat is nodig om over te gaan op variabele tarieven;
- Wat zijn aandachtspunten bij de invoering.

De gedeelde informatie van alle medewerkers is op basis van deze gesprekspunten samengevat en aangevuld met ervaringen van vergelijkbare gemeenten.

4.1.1. Aanwezige voorzieningen

Inzamelvoorzieningen

Bij de start van een nieuw systeem moet het mogelijk zijn om het gewenste gedrag te vertonen. In dit geval het gescheiden kunnen aanbieden van alle grondstoffen en daardoor invloed kunnen uitoefenen op de hoeveelheid eigen restafval. In de afgelopen jaren is er in Voorschoten veel aandacht geweest voor het optimaliseren van de afvalvoorzieningen en afvalinzameling. Mede hierdoor hebben inwoners inmiddels toegang tot alle benodigde voorzieningen om afval zo goed mogelijk te scheiden.

Er staan nog enkele laatste aanpassingen op de planning in 2025 met betrekking tot de openbare prullenbakken en de papier verzamelcontainers:

- Het plaatsen van verkleiners in openbare prullenbakken om zwerfafval en overlast door meeuwen te verminderen. Deze verkleiners voorkomen dat meeuwen toegang hebben tot het afval. Ook zorgt het ervoor dat als

variabele tarieven worden ingevoerd, geen vuilniszakken of grote hoeveelheden restafval in de openbare prullenbakken kunnen worden gedaan.

- Het plaatsen van extra papier verzamelcontainers op geschikte locaties waar nog onvoldoende mogelijkheden zijn voor inwoners om hun papier gescheiden aan te bieden.

Inzamellogistiek

Een belangrijke voorwaarde voor variabele tarieven is het kunnen bijhouden van het aantal aanbiedingen en ledigingen van de restafvalzakken en containers. Voorschoten heeft het in dit opzicht op orde. Alle restafvalcontainers zijn gechipt, alle verzamelcontainers zijn uitgerust met pasregistratie en kunnen ook alleen worden geopend met een elektronische sleutel. Ook zijn ze voorzien van een vulgraadmeter waardoor de containers alleen geleege worden als deze vol zijn. Daarnaast zijn de inzamelwagens voorzien van software waarmee alle chips kunnen worden uitgelezen en het niet mogelijk is om dezelfde bak meermaals aan te bieden in dezelfde week.

Juridische basis

De basis voor het invoeren van variabele tarieven is het huidige grondstoffenbeleid. De keuze om wel/niet over te stappen op een systeem van variabele tarieven wordt op deze basis voorgelegd aan de gemeenteraad. Daarnaast zijn in 2023 de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit herzien in lijn met alle geldende wet- en regelgeving, waaronder de Wet milieubeheer en de omgevingswet, en vastgesteld door de gemeenteraad en het college.

Financiën

Het overstappen op een nieuw systeem brengt kosten met zich mee. Een gezonde financiële uitgangspositie helpt om deze kosten binnen de perken te houden. Voorschoten heeft op dit vlak een goede uitgangspositie. Dit komt neer op:

- ✓ De afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend;
- ✓ Een egalisatievoorziening is beschikbaar om investeringen te dekken;

De verwachte kosten en opbrengsten worden in het hoofdstuk Tarieven verder uitgewerkt en toegelicht.

In conclusie, Voorschoten beschikt over een solide basis voor de invoering van variabele tarieven dankzij de aanwezige inzamelvoorzieningen in de openbare ruimte, de goed georganiseerde inzamellogistiek en een gezonde financiële uitgangspositie.

4.1.2. Benodigde voorzieningen

In de voorbereidingsfase wordt een projectgroep samengesteld en een uitvoeringsplan en communicatieplan opgesteld. Communicatie speelt een cruciale rol tijdens het gehele proces. Regelmatige, interne en externe communicatie en het tijdig betrekken van alle partijen vormen het uitgangspunt. Daarnaast hebben medewerkers de volgende benodigdheden genoemd voor een succesvolle invoering van variabele tarieven.

Gegevensbescherming

Het overstappen op een variabel tarievenstelsel vraagt dat we goed vastleggen hoe we omgaan met de verwerking van gegevens. Per huishouden worden het aantal ledigingen of aanbiedingen bijgehouden en gedeeld met de BSGR voor het opleggen van de afvalstoffenheffing. Het feit dat meer dan de helft van alle gemeenten een vorm van variabele tarieven heeft ingevoerd, laat zien dat het verwerken van de benodigde persoonsgegevens wettelijk is toegestaan. Het goedgekeurde raadsvoorstel zal in Voorschoten de wettelijke grondslag vormen voor het verwerken van deze gegevens. De uitwerking en het proces vereist zorgvuldig toetsing, met extra aandacht voor de bewaartermijn van de gegevens gezien eerdere ervaringen van de gemeente met gegevensbescherming.

Op basis van het raadsvoorstel en uitvoeringsplan kan worden getoetst of de gemeente voldoet aan de wet- en regelgeving op het gebied van privacy, gegevensverwerking en informatiebeveiliging. Op basis van het uitvoeringsplan maken de privacy adviseur en Chief Information Security Officer voor de gemeente een risicoanalyse inclusief een informatiebeveiligingsadvies. Hierin staat hoe de persoonsgegevens verwerkt moeten worden en de inwoners geïnformeerd, in lijn met de AVG en BIO.

Containermanagementsysteem en bewonersportaal

De gemeente gebruikt de software van Kliko voor het gehele proces rondom het containerbeheer, de pasregistratie en het uitlezen van de chips. Op dit moment staan een aantal functionaliteiten van dit containermanagementsysteem uit omdat deze niet worden gebruikt. Het huidige systeem kan eenvoudig worden ingericht voor variabele tarieven door de benodigde functionaliteiten in te schakelen. Dit heeft als voordeel dat er geen nieuw systeem hoeft te worden aangeschaft. Het huidige systeem is al uitgebreid getoetst op informatiebeveiliging en privacy en hoeft daardoor niet opnieuw te worden doorgelicht.

Vanuit het containermanagementsysteem moet de informatie over het aantal ledigingen en aanbiedingen worden doorgegeven aan de BSGR. Gebruikelijk in deze situaties is het koppelen van de systemen via een API. De gewenste koppeling, format en leveringsfrequentie van de gegevens wordt afgestemd met de BSGR en ingeregeld door Kliko.

Een gewenste extra functionaliteit is een bewonersportaal met helpdesk-functie. In deze applicatie kunnen inwoners onder andere zien hoe vaak zij hun container hebben laten legen of hoe vaak zij de elektronische sleutel hebben gebruikt bij een verzamelcontainer. In overleg met betrokken collega's kan worden afgestemd welke werkzaamheden via de applicatie kunnen lopen (zoals berichten aan inwoners over de inzameling) en welke functionaliteiten gewenst zijn. Bij aanvang stuurt Kliko eenmalig een brief met inloggegevens naar inwoners. Het functioneel beheer van de applicatie na aanvang ligt bij de gemeente. Technische problemen en vragen rondom de registratie van het aantal ledigingen liggen bij de helpdesk van Kliko.

Door in 2026 de applicatie al aan te bieden kunnen inwoners een jaar voor de overstap op variabele tarieven al inzien hoe vaak zij restafval aanbieden. Op basis van dit aantal is een inschatting mogelijk van de heffing voor ieder huishouden met het variabele tarievenstelsel.

Belastingen

De BSGR verzorgt voor gemeente Voorschoten de aanslagen van de afvalstoffenheffing. Zij behandelen ook de bijbehorende bezwaren en toetsen deze aan de verordening. De gemeente stelt een verordening op voor het heffen van belastingen en de BSGR voert deze uit. Deze verordening wordt aangepast op het nieuwe systeem waarbij de op te leggen tarieven uit een vast tarief en een variabel tarief gaan bestaan. Van een systeem van heffen op basis van het type woning wordt overgegaan op heffen op basis van het aantal kilo's restafval per inwoner. Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen eenpersoonshuishoudens en meerpersoonshuishoudens.

De ervaring leert dat bij de eerste aanslag van het variabel tarief (voorjaar 2028) meer vragen en bezwaren binnenkomen bij belastingen.

Bewonersvragen

Voor alle vragen van inwoners is een goed voorbereid KCC nodig. Het is de ervaring in andere gemeenten dat zodra een brief of factuur wordt verstuurd, inwoners gaan bellen. Om dit te stroomlijnen krijgt het KCC inzage in het systeem om vragen te kunnen beantwoorden. Verwachte piekmomenten zijn het najaar van 2026, na het versturen van de brief met uitleg over variabele tarieven, en het voorjaar van 2028, na het versturen van de aanslag voor het variabele tarief van 2027. In de voorbereiding en in het communicatieplan wordt aandacht gegeven aan het tijdig informeren en betrekken van het KCC. Op dit moment is de verwachting dat het KCC de piekmomenten met de huidige bezetting goed aankan.

Papiercontainer aan huis

Een klein gedeelte van de inwoners in laagbouw maken gebruik van de mogelijkheid om papier in de restafvalcontainer aan te bieden de dag na dat het restafval wordt ingezameld. Naast het voordeel van een container minder aan huis heeft deze maatregel een aantal nadelen.

1. Op deze wijze wordt minder ton papier ingezameld omdat bewoners minder worden gestimuleerd tot het gescheiden aanbieden van papier. Het is gemakkelijker om het direct in het restafval aan te bieden in plaats van het apart op te sparen en vervolgens de dag erna aan te bieden.
2. De papierinzamelroute verloopt moeizaam omdat de restafvalcontainers die aan de straat staan allemaal gecontroleerd moeten worden op de aanwezigheid van papier. Ook staan veel grijze containers tijdens de route leeg aan de straat omdat ze niet zijn teruggezet of opnieuw restafval bevatten. Dit vertraagt aanzienlijk het inzamelproces voor de inzameldienst.
3. De software die de chips uitleest moet uitgezet worden om de containers te kunnen legen. Het is namelijk niet mogelijk om een container vaker dan een keer in de twee weken te legen volgens de software van het inzamelvoertuig. Er is hierdoor geen inzicht in hoeveel inwoners daadwerkelijk gebruikmaken van de maatregel om papier in de grijze container aan te bieden.
4. Het komt de kwaliteit van het papier niet ten goede als de container waarin het wordt aangeboden niet droog en schoon is.

Voor het goed kunnen monitoren van alle grondstoffen en problemen bij het registreren van de restafvalcontainers te voorkomen, stoppen we met het ophalen van papier in de grijze containers. Inwoners die dit willen, worden voorzien van een papiercontainer aan huis. Deze zijn voldoende op voorraad. Zoals eerder

beschreven wordt het aantal verzamelcontainers voor papier ook uitgebreid, wat een alternatieve mogelijkheid biedt voor het aanbieden van papier.

Toezicht en handhaving

Bijplaatsingen vormen een belangrijk aandachtspunt bij de invoering van een variabel tarief. Een veelgehoord argument tegen variabele tarieven is de vrees dat het aantal bijplaatsingen zal toenemen. Uit ervaringen van gemeenten die al met tariefdifferentiatie werken, blijkt echter dat de impact verschilt. Vaak zijn de plekken die nu al problemen vormen, na de invoering van het variabele tarief, nog steeds een aandachtspunt. De grootste piek in bijplaatsingen is vaak het gevolg van het 'afsluiten' van de verzamelcontainers zodat deze alleen met een elektronische sleutel toegankelijk zijn. Deze stap is in Voorschoten al in het verleden gezet.

Ervaring leert ook dat in de beginperiode meer zicht en controle noodzakelijk zijn om het probleem te beperken en de gewenste gedragsverandering te versterken. "Handhaving is het slot op de deur en dat moeten we goed organiseren." Het identificeren van hotspots vóór de invoering biedt een basis voor monitoring en snelle actie. Het is belangrijk om duidelijke kaders te schetsen in het uitvoeringsplan, inclusief een handelingskader voor boa's. Hiermee kunnen zij effectief optreden tegen bijplaatsingen en eventuele problemen snel aanpakken. Een bewezen effectieve aanpak is het tijdelijk inhuren van twee extra boa's gedurende de eerste vier maanden na de invoering en/of meer prioriteit geven aan afvalovertredingen in deze periode. Daarnaast wordt tijdelijk de capaciteit bij de buitendienst verhoogt om bijplaatsingen te identificeren en op te ruimen waar nodig.

Voor de juridische handhaafbaarheid van bijplaatsingen is aanvullend beleid nodig. De juridisch adviseurs hebben aangegeven hiervoor naar de grotere steden te kijken hoe dit wordt aangepakt. Als de boa's dit effectief en op de passende manier kunnen opvolgen voorkomt deze investering dat de buitendienst het na afloop alsnog moet opruimen, wat tijd en geld kost en niet het goede gedrag beloont.

4.1.3. Aandachtspunten

Uit de gesprekken zijn verschillende aandachtspunten naar voren gekomen. Dit betreft:

1. Het inzamelen met een eigen dienst;
2. Het beheer;
3. De BSGR;
4. Bijplaatsingen;
5. Communicatie;
6. Afval van de burens in mijn container;
7. Verzamelcontainers en eenpersoonscontainers;
8. Zwerfafval.

1. Het inzamelen met een eigen dienst

Het inzamelen van afval met een eigen dienst houdt ook in dat de verantwoordelijkheid voor de opbrengsten (en kosten) bij de gemeente ligt, en niet bij een andere partij zoals een private inzamelaar. Als er door problemen een keer geen registratie plaatsvindt van de containers tijdens het rijden van de restafvalroute loopt de gemeente gelijk inkomsten mis. Om dit risico te beperken

wordt de reserve inzamelwagen uitgerust met hetzelfde I-Dentsysteem om chips uit te lezen als de andere inzamelwagens. Daarnaast moeten de afspraken rondom de storingsen van het CMS en de software van de verzamelcontainers opnieuw worden vastgelegd.

Een ander aandachtspunt bij een eigen dienst is dat de kosten niet op detailniveau worden bijgehouden. De kosten per inzamelroute zijn niet bekend als ook de kosten van het personeelsinzet voor een specifieke taak zoals het op orde maken van het containerbeheer. Dit maakt het lastig om toekomstige veranderingen in personeelsinzet te voorspellen. De kans is groot dat er personeel op andere taken kan worden ingezet als er minder restafval wordt ingezameld maar de opbrengst hiervan kan niet worden herleid in de begroting.

Om het potentiële effect van ontbrekende kosten of opbrengsten te minimaliseren wordt in het eerste jaar alleen de kosten voor de verwerking van het restafval opgenomen in het variabele tarief. Het effect van variabele tarieven op de inzameling en de begroting van de eigen dienst kan na een jaar worden geëvalueerd en het tarief worden aangescherpt. Dit komt nader aan de orde in het hoofdstuk Tarieven.

2. Afvalbeheer

De overgang naar variabele tarieven vraagt aanpassingen in een aantal zaken in processen. Dit geldt met name voor de eigen dienst. Een belangrijk aandachtspunt is het tijdig meenemen van alle collega's van de eigen dienst zodat iedereen weet wat er gaat komen en moet gebeuren, ook in de situaties waarin iets mis gaat. Er ligt een duidelijk wens voor frequente interne communicatie en het doorspreken van alle potentiële scenario's om misverstanden te voorkomen.

Het functioneel beheer van de IT-systemen rondom afval is momenteel kwetsbaar doordat te weinig medewerkers weten hoe deze systemen werken. Ondersteuning op dit gebied wordt intern besproken en kan indien nodig tijdelijk worden opgevangen door externe inhuur in de voorbereidingsfase.

3. De BSGR

Vanuit de BSGR is het signaal afgegeven dat het overstappen op een systeem van variabele tarieven onwelkom is. Dit heeft onder andere te maken met een capaciteitsprobleem. Duidelijke afspraken over processen, zoals bij verhuizingen, overlijden en kwijtschelding, zijn daarom essentieel. Dit voorkomt onduidelijkheid, gemiste inkomsten en onnodige werkdruk. Met een voorbereidingstijd van anderhalf jaar is er voldoende ruimte om procesafspraken helder vast te leggen en de gegevensoverdracht te optimaliseren.

4. Bijplaatsingen

Een veelgehoorde zorg in de gesprekken is een toename van het aantal dumpingen. De aanpak van bijplaatsingen wordt zorgvuldig voorbereid en er wordt extra budget gereserveerd voor de buitendienst en handhaving. Enkel inzetten op meer menskracht lost het probleem niet op. Het achterhalen van overtreders vereist traceerbaarheid, bijvoorbeeld via adresgegevens in afvalzakken. Het belang van een duidelijk handelingskader voor de boa's wordt daarom onderstreept. Van tevoren wordt nagedacht over de locaties waar extra inzet nodig is en hoe reacties van inwoners op de maatregelen worden opgevangen.

5. Communicatie

Meerdere keren is benadrukt hoe belangrijk en bepalend de communicatie vooraf is. Op basis hiervan zijn de volgende aandachtspunten geformuleerd:

- We zorgen voor heldere, tijdige, regelmatige en voldoende communicatie op verschillende manieren naar inwoners toe. Dit helpt ook het KCC, de boa's, de buitendienst en de afvalcoach om hun werk goed uit te voeren;
- We houden rekening met anderstaligen, mensen die kwijtschelding ontvangen en kijken waar meer maatwerk nodig is in de communicatie. Het betrekken van sleutelfiguren of sleutelorganisaties zoals de Adviesraad Sociaal Domein is hierin belangrijk;
- We moeten ons realiseren dat er weerstand gaat zijn en hierop inspelen;
- De uitleg over de afrekening van het restafval terwijl het PMD er (weer) in zit kan verwarrend zijn. Dit moet duidelijk worden gecommuniceerd;
- Het is belangrijk om na te denken over de manieren waarop inwoners kosten willen voorkomen. De angst voor bijplaatsingen is groot.
- Een positief frame helpt om draagvlak te creëren en over tijd de weerstand te verlagen;
 - We onderstrepen dat het niet alleen iets (kan) kost(en) maar juist ook iets oplevert.

Deze aandachtspunten komen terug in het communicatie- en uitvoeringsplan.

6. Afval van anderen in mijn container

Een van de geuite zorgen is dat inwoners afval in de container van anderen doen om niet zelf te hoeven betalen voor het restafval. Uiteraard is dit een onwenselijk situatie maar voor de aanbieder van de container heeft dit voor de afrekening geen gevolgen. Er wordt één lediging geregistreerd, onafhankelijk van hoe vol deze zit. De gemeente biedt inwoners de optie om tegen betaling een slot aan te schaffen voor op de container. Deze wordt door de buitendienst op de container geplaatst en wordt geleverd met een sleutel voor de inwoner en een universele sleutel voor de buitendienst.

7. Verzamelcontainers en eenpersoonshuishoudens

Voor alleenstaanden of ouderen in hoogbouw kan het onwenselijk zijn om te wachten tot de 60 liter zak vol zit. Dit kan te maken hebben met het gewicht van de zak of geuroverlast. Op hoogbouwlocaties met veel eenpersoonshuishoudens wordt de inworp van de verzamelcontainers aangepast van 60 liter naar 30 liter. Per aanbieding wordt de helft van het tarief voor een zak gerekend. In het uitvoeringsplan worden de locaties die hiervoor in aanmerking komen bepaald.

8. Zwerfafval

Bij de invoering van variabele tarieven kan zwerfafval toenemen, bijvoorbeeld door te volle containers of verkeerd aangeboden afval. Tegelijkertijd is de toename ook een gevolg van verhoogde aandacht voor zwerfafval in het algemeen onder inwoners. Bij veelvuldige communicatie over afval is een stijging zichtbaar van het aantal meldingen over bijplaatsingen en zwerfafval, ook als zwerfafvalmetingen geen significante toename laten zien. De proactieve aanpak tegen bijplaatsingen helpt om zwerfafval te verminderen, net zoals de verkleiners die in 2025 in de openbare prullenbakken worden geplaatst.

4.2. Compensatiemaatregelen

Niet iedereen heeft een gelijke uitgangspositie. Voor de een geeft het nieuwe systeem een voordeel ten opzichte van nu, voor de ander niet. Om te voorkomen dat bepaalde inwoners onrechtvaardig worden benadeeld door de invoering van variabele tarieven, is het voorstel om specifieke doelgroepen te compenseren. Dit gaat om:

1. Minima-huishoudens met een inkomen op bijstandsniveau en zonder vermogen.
2. Inwoners die extra afval hebben door medische redenen, zoals stoma- en incontinentiemateriaal.
3. Vrijwilligers die zich inzetten voor het opruimen van zwerfafval.

De kosten van deze regelingen worden verwerkt binnen de totale inkomsten van het afvalbeheerssysteem en verdeeld over alle huishoudens via de afvalstoffenheffing.

Minima-regeling

Op dit moment krijgen minima-huishoudens (inkomen op bijstandsniveau, zonder vermogen) volledige kwijtschelding van de afvalstoffenheffing. Wanneer er wordt overgestapt op variabele tarieven wordt er onderscheid gemaakt tussen een vast en een variabel tarief wat vertaald moet worden naar de bestaande regeling. Hierbij wordt het volgende voorgesteld:

- Volledige kwijtschelding van het vaste en variabele deel van de afvalstoffenheffing.
- In het afgelopen jaar hebben tussen de 350 en 400 huishoudens gebruikgemaakt van de regeling. De verwachting is dat dit aandeel gelijk blijft.

Regeling medisch afval

Veel gemeenten met variabele tarieven nemen een regeling op rondom medisch afval zoals stomamateriaal en incontinentiemateriaal. Inwoners met een dergelijk aanbod van afval kunnen hier niets aan doen en ervaren hier de nodige ongemakken van. Daarom wordt de volgende compensatieregeling voorgesteld:

- Inwoners met een medische indicatie, zoals incontinentie- of stomamateriaal, kunnen gebruik maken van een regeling in de vorm van een aantal gratis aanbiedingen van een container of afvalzak in een verzamelcontainer.
- Op basis van landelijke cijfers en lokale inschattingen is de verwachting dat maximaal 200 inwoners aanspraak zullen maken op deze regeling.

Zwerfafvalregeling

Vrijwilligers die zwerfafval opruimen, kunnen dit afval momenteel gratis weggooien met een gemeentepas voor de verzamelcontainers. Om hun inzet te blijven ondersteunen wordt het volgende voorgesteld:

- Een zwerfafvalpas waarmee zij zonder kosten een aantal keer per jaar afval in containers kunnen deponeren.
- De gebruiksvoorwaarden worden helder gecommuniceerd met de vrijwilligers die deze pas ontvangen.
- Er zijn momenteel +/- 15 actieve zwerfafvalrapers in de gemeente.

De volledige uitwerking van de verschillende compensatiemaatregelen is onderdeel van het tarievenvoorstel voor 2027 wat in 2026 als onderdeel van de begroting aan de gemeenteraad wordt gepresenteerd.

4.3. Planning

De keuze voor het wel of niet overgaan op een variabel tariefstelsel vindt plaats in Q1 van 2025. Bij een positief besluit wordt op hoofdlijnen de volgende planning aangehouden, zoals weergegeven in onderstaande afbeelding.

5. Bewoners

De gemeente is in gesprek gegaan met inwoners over het verminderen van restafval. Hiervoor is contact gelegd met inwoners die relatief gezien meer geraakt kunnen worden bij het invoeren van variabele tarieven en met sleutelfiguren uit de gemeente die veel in direct contact staan met inwoners omtrent het thema afval. Het doel van de gesprekken was een beter beeld krijgen van wat inwoners van variabele tarieven voor restafval vinden en wat ze als mogelijke gevolgen zien bij eventuele invoering hiervan.

De uitkomsten uit de gesprekken met inwoners en sleutelfiguren uit Voorschoten zijn in dit hoofdstuk samengevat. Voor een uitgebreidere verslaglegging en een overzicht van de deelnemers, zie bijlage 1 Kernpuntenanalyse participatie.

5.1. Samenvatting participatieonderzoek

De gemeente heeft gesprekken gevoerd met personen die wonen in hoogbouw en die wonen in laagbouw. Afhankelijk van het type woning maken de personen gebruik van (ondergrondse) verzamelcontainers of van containers aan huis. De gesprekken zijn gevoerd rondom een aantal thema's binnen het overkoepelende thema afval. De belangrijkste bevindingen worden hieronder per thema kort toegelicht.

5.1.1. Afval & afvalscheiding

Voor inwoners met containers aan huis is afval scheiden makkelijker of vanzelfsprekender dan voor inwoners die gebruik maken van de verzamelcontainers. De meesten doen hun best om verschillende afvalstromen zoveel mogelijk gescheiden aan te bieden. Een enkeling scheidt niet tot nauwelijks en gooit (bijna) alles in de restafvalcontainer.

"Ik gooi het allemaal in de [restafval] container. Want ik weet toch dat het allemaal bij elkaar gegooid wordt." - Persoon 7

Met name gft en etensresten vinden inwoners moeilijk om goed te scheiden, vanwege geuroverlast (laagbouw/hoogbouw) en/of ruimtegebrek (hoogbouw).

"Bij hoogbouw is het ook wel een groot punt waar mensen hun afval allemaal moeten laten in huis, het is heel moeilijk om alles te scheiden in verband met de beperkte ruimte." - Persoon 13

Verder hebben inwoners weinig moeite met het scheiden van het afval. Een aantal personen begrijpt dan ook niet dat het PMD niet meer gescheiden wordt ingezameld.

Inwoners zijn overwegend tevreden over de inzamelvoorzieningen voor afval. In de Vlietwijk zijn de voorzieningen echter vaak een rommel, wat inwoners als onprettig ervaren. Het tarief van €25 euro voor het laten ophalen van grofvuil vinden meerdere mensen te hoog.

"De voorzieningen voor het wegbrengen van huishoudelijk afval zijn prima." - Persoon 15

"Ik heb gewoon een rijtjeshuis en ik vind het perfect geregeld. De ene dag je restafval en de dag erna je papier, dat is hartstikke goed. Ik ben er uiterst content over." - Persoon 16

5.1.2. Afvalstoffenheffing & kosten

Een aantal personen vindt de afvalstoffenheffing (te) hoog. Vooral jongeren, ouderen en minima maken zich zorgen over de kosten of worden het hardst geraakt door de stijgende kosten.

"Ik vind het hele leven op zich heel erg duur geworden. Mijn huur is 1200 euro per maand voor 40 vierkante meter. Dus dan zijn die kosten voor afval wel extra balen. Dat maakt het lastig voor jongeren op deze leeftijd om rond te komen." - Persoon 14

5.1.3. Variabele tarieven

De meningen over variabele tarieven voor het verminderen van restafval zijn verdeeld. Weinig inwoners geven in de gesprekken aan overtuigd voor- of tegenstander te zijn van het principe. Een klein deel van de personen is overtuigd voorstander en een even klein deel is overtuigd tegenstander.

"Ik vind dat de vervuiler moet betalen ... Als ik een periode heb waarbij ik veel dingen in de grijze bak gooi, vind ik het prima om daar een keer meer voor te betalen." - Persoon 2

"Ik vind dat het één tarief moet blijven. Dat is het sociale stelsel. Waarom zouden ouderen [die door fysieke omstandigheden vaker hun restafval moeten wegbrengen] meer moeten betalen dan anderen?" - Persoon 9

De belangrijkste argumenten van de voorstanders zijn:

1. het is eerlijker;
2. het is beter voor het milieu;
3. het is goedkoper als je goed afval scheidt;
4. het is goedkoper voor de gemeente;
5. het stimuleert bewustwording;
6. het brengt belangrijke cijfers duidelijk in beeld, waardoor probleemlocaties beter kunnen worden aangepakt met maatwerk.

"In principe geen slecht idee. Als ik 52 zakken per jaar heb en iemand anders heeft er 240, dan is het niet zo gek dat hij er meer voor betaalt. Als jij meer rommel maakt, moet je ook meer betalen." - Persoon 14

De belangrijkste argumenten van de tegenstanders zijn:

1. het werkt afvaldumping en bijplaatsingen in de hand;
2. het is oneerlijk voor inwoners met (onverhoopt) veel restafval of inwoners die het vaak moeten weggooien;
3. veel mensen hebben belangrijkere zorgen en zijn niet bezig met afval scheiden;

4. de kern van het probleem wordt niet aangepakt: (rest)afval is niet hét probleem, maar slechts een onderdeel van veel meer problemen die integraal moeten worden aangepakt om gedragspatronen te kunnen doorbreken;
5. afvalstoffenheffing is een solidair principe en moet voor iedereen gelijk zijn;
6. variabele tarieven verlaagt het gemak van afval weggooien/scheiden;
7. de container voor restafval gaat stinken als die lang aan huis staat zonder geleegd te worden.

"Als je invoert dat mensen moeten gaan betalen voor hun afval, dan krijg je in het beste geval dat mensen het in Leiden weggooien, of bij de voetbalclub in de sloot. Dus het principe is goed, maar de uitvoering niet. Als we een sluitend systeem kunnen verzinnen werkt het wel." - Persoon 15

"Je moet gedragspatronen zien te doorbreken. En dat bereik je niet door daar een prijskaartje aan te hangen." - Persoon 13

"In bepaalde wijken zou het wel werken, maar niet in onze wijk [Vlietwijk]. Het probleem is gewoon, mensen willen hun troep kwijt. Maar hier heb je heel veel buitenlanders en oude mensen, die gaan helemaal niet betalen." - Persoon 5

De meesten zijn echter geen uitgesproken voor- of tegenstander, maar bevinden zich ergens in het midden. Of ze variabele tarieven een goed idee vinden is afhankelijk van verschillende factoren. Hoewel een klein deel voornamelijk bang is voor potentiële gevolgen, zien de meeste personen er voordeel in mits rekening gehouden wordt met belangrijke aandachtspunten. Deze raken aan de bovengenoemde tegenargumenten.

Aanvullende specifieke aandachtspunten die moeten worden meegenomen zijn:

1. maatwerkoplossingen voor groepen die relatief harder geraakt worden door variabele tarieven;
2. voorkomen van zwerfafval, bijplaatsingen en afvaltoerisme;
3. extra aandacht voor 'aandachtswijken' zoals de Vlietwijk;
4. het moet op financieel vlak en milieuvlak voordelen opleveren, en inwoners moeten dit ook inzien.

"Wordt nu die bepaalde wijk, waar wij wonen, speciaal aangepakt? De gemeente gaat vast weer iets algemeen doen, daar is de Vlietwijk niet mee geholpen." - Persoon 7

"Maar hoe hoger het variabele tarief, hoe harder je ook mensen aanzet om te smokkelen. Het tarief moet hoog genoeg zijn om betere scheiding te stimuleren, maar niet zo hoog dat het ontwijkend gedrag in de hand werkt." - Persoon 17

De meerderheid van de personen denkt minder te gaan betalen als variabele tarieven worden ingevoerd.

5.1.4. Alternatieven & rol van de gemeente

Een aantal personen is van mening dat er alternatieven en/of aanvullende maatregelen zijn die het restafval kunnen verminderen en afvalscheiding verbeteren:

1. het 'belonen' van weinig (rest)afval in plaats van 'straffen' van veel restafval;
2. het verminderen van afval aan de bron (bij producenten);
3. het afvalprobleem integraal aanpakken samen met andere sociaaleconomische en culturele opgaven;
4. organiseren van evenementen, zoals een kledingruil en opruimdagen, om bewustwording en gedragsverandering te stimuleren.

"Je zou het ook kunnen omdraaien. Belonen in plaats van straffen." - Persoon 8

Daarnaast noemt bijna iedereen communicatie van de gemeente als cruciaal instrument ter verbetering van de afvalcijfers en ondersteuning van beleid. De juiste, doelgerichte communicatie kan bewustwording stimuleren en misschien zelfs gedragspatronen doorbreken. Een algemene bevinding is dat de gemeente hier meer op kan of moet inzetten.

"We moeten de cijfers over de resultaten in Voorschoten met de inwoners delen. Communicatie is dus echt heel erg belangrijk. Anders komen er fabels over dat we al het afval toch allemaal bij elkaar flikkeren. We leven in het tijdperk van de fabeltjeskrant." - Persoon 18

5.1.5. Conclusie

Al met al zijn de meningen over variabele tarieven verdeeld. Een klein deel is overtuigd voorstander, een even klein deel is overtuigd tegenstander. De meeste personen zitten ergens in het midden. Zij twijfelen en zijn onzeker over de eventuele impact van het nieuwe systeem. Waar een klein deel voornamelijk beren op de weg ziet, zien de meesten de (mogelijke) voordelen van variabele tarieven in, mits er rekening gehouden wordt met belangrijke aandachtspunten. Het is aan de gemeente om die aandachtspunten aan te pakken en zo de inwoners van Voorschoten mee te nemen.

Het grootste deel van de aandachtspunten is meegenomen in hoofdstuk 4 Variabele tarieven in Voorschoten. Daarnaast wordt in het uitvoeringsplan rekening gehouden met de aandachtspunten als ook in de berekening van de kosten voor het invoeren van variabele tarieven. Deze kosten worden in het volgende hoofdstuk toegelicht.

6. Tarieven

De inzameling van Voorschoten is goed voorbereid op een overstap op variabele tarieven. In tegenstelling tot andere gemeenten waar vooraf forse investeringen nodig zijn, is in Voorschoten de inzamellogistiek voor wat betreft software en inzamelvoorzieningen op orde. Er worden daarom ook geen aanbestedingen voorzien op dit vlak. Kijkend naar de huidige afvalstoffenheffing is de financiële uitgangspositie positief en kan de voorziening worden ingezet om de benodigde voorbereidingskosten te dekken. De kosten voor variabele tarieven worden in dit hoofdstuk in beeld gebracht verdeeld over 2025, 2026 en 2027. Ook wordt een bandbreedte gegeven van de potentiële afvalstoffenheffing gesplitst in een variabel tarief en een vast tarief. Afsluitend wordt een prognose gegeven van de verwachte gemiddelde heffing over de aankomende jaren.

6.1. Kosten overgaan op variabele tarieven

In hoofdstuk 4 Variabele tarieven in Voorschoten is beschreven welke voorzieningen en wijzigingen er nodig zijn om variabele tarieven in te voeren. In onderstaande tabel wordt een samenvatting van de verwachte kosten gegeven per huishouden per jaar op basis van deze wijzigingen. Dit betreft een concept berekening op basis van het 2024 prijspeil en geeft de mutaties weer ten opzichte van de begrote afvalbeheerskosten van de aankomende jaren. In 6.1.1 en 6.1.2 worden deze kosten verder toegelicht. In bijlage 2 zijn de berekeningen per jaar toegevoegd.

	Eenmalige kosten per hh/jaar	Structurele kosten per hh/jaar	Totale kosten per hh/jaar
2025	€ 7,10	n.v.t.	€ 7,10
2026	€ 13,90	€ 14,90	€ 28,80
2027	€ 5,70	€ 2,10	€ 7,80
Totaal	€ 26,70	€ 17,00	€ 43,70

De voorbereidingskosten van 2025 en 2026 kunnen uit de voorziening worden gedekt als ook de eenmalige kosten voor 2027. Op basis van dit voorstel worden alleen de structurele kosten voor 2027 opgenomen in de heffing à € 2,10. Dit vermindert het stijgende effect op de afvalstoffenheffing voor inwoners.

6.1.1. Voorbereidingskosten

Gedurende de voorbereidingsperiode in 2025 worden er enkele softwarematige kosten voorzien voor wat betreft het CMS, het bewonersportaal, de app en het uitrusten van de reservewagen. Ook worden de verzamelcontainers aangepast (30L trommel) op de locaties waar veel alleenstaanden wonen met de behoefte om vaker hun restafval kwijt te kunnen.

Eenmalige kosten:	Kosten per jaar	Kosten per hh/jaar
Inzet herinrichten CMS en afhandeling containerbeheer	€ 12.000,00	€ 1,04
Inworpverkleiners (30L) incl. plaatsing	€ 19.360,00	€ 1,67
Eenmalige communicatiekosten wijziging OPK inzamelmiddel laagbouw	€ 22.085,53	€ 1,91

Uitrusten reservewagen met software	€ 18.150,00	€ 1,57
Inrichten bewonersportaal	€ 605,00	€ 0,05
Inrichten Kliko app	€ 1.984,40	€ 0,17
Kliko app (per download)	€ 3.360,51	€ 0,29
Onvoorzien (5% op eenmalige kosten)	€ 3.877,27	€ 0,34
Totale kosten Variabele tarieven 2025	€ 81.423,00	€ 7,10

Gedurende 2026 wordt de koppeling met de BSGR en de gegevensoverdracht in orde gebracht en de informatiebeveiliging uitgebreid getest. Daarnaast worden sorteertanalyses uitgevoerd om zicht te houden op de kwaliteit van de grondstoffen voor en na het invoeren van variabele tarieven. Gedurende het jaar wordt de communicatie opgestart richting inwoners.

Een belangrijke kostenpost waar nog geen duidelijkheid over is zijn de kosten die de BSGR voorziet jaarlijks te maken voor het opleggen van de aanslag in het nieuwe systeem. Uit overleg is een initieel bedrag naar voren gekomen wat in de kostenberekeningen is opgenomen. Dit bedrag is nog niet gespecificeerd en verdere specificatie wordt afgewacht. Dit bedrag ligt ruim boven vergelijkbare tarieven voor deze dienst en is daarmee de hoogste kostenpost. Wijziging van dit bedrag na verdere overleg met de BSGR kan de verwachte kosten, en daarmee de hoogte van de tarieven, verlagen.

Eenmalige kosten:	Kosten per jaar	Kosten per hh/jaar
Inzet herinrichten CMS en afhandeling containerbeheer	€ 12.000,00	€ 1,04
Hotspotmeting	€ 14.520,00	€ 1,25
Sorteeranalyses	€ 43.560,00	€ 3,76
DPIA intern en koppeling BSGR	€ 12.100,00	€ 1,05
Eenmalige communicatiekosten invoering variabele tarieven	€ 70.010,60	€ 6,05
Onvoorzien, 5% op eenmalige kosten	€ 7.609,53	€ 0,66
Subtotaal eenmalige kosten 2026	€ 159.801,00	€ 13,90

Structurele kosten:	Kosten per jaar	Kosten per hh/jaar
Gegevensoverdracht van Kliko naar BSGR	€ 3.025,00	€ 0,26
Afname bewonersportaal Kliko	€ 7.260,00	€ 0,63
Kliko app - jaarlijkse wijzingen	€ 470,47	€ 0,04
(Verhoging) kosten BSGR	€ 153.113,40	€ 13,23
Onvoorzien, 5% op structurele kosten	€ 8.193,44	€ 0,71
Subtotaal structurele kosten 2026	€ 163.869,00	€ 14,90
Totale kosten Variabele tarieven 2026	€ 323.670,00	€ 28,80

6.1.2. Kosten 2027

In het begin van 2027 staat toezicht en handhaving centraal. De eerste maanden wordt extra personeel ingezet als ook meer inzet van structurele aard op het domein afval in de jaren erna. Verder is een structureel bedrag opgenomen voor het flankerend beleid, of te wel de compensatiemaatregelen.

Bij het invoeren van variabele tarieven veranderen de kosten en opbrengsten voor de inzameling en verwerking van het restafval en de grondstoffen. Op basis van de verwachte milieuwinst is deze mutatie ten opzichte van de begroting berekend. Als de hoeveelheid tonnage restafval afneemt zullen de kosten voor de verwerking van het restafval en daarmee de verbrandingsbelasting afnemen. Er wordt een afname van de inzaamkosten van het restafval verwacht tussen de 15% - 30%. Verzamelcontainers zitten minder snel vol en er staan minder bakken aan de straat waardoor restafvalroutes efficiënter en minder frequent gereden hoeven te worden. Een belangrijke kanttekening hierbij is dat de kosten niet per route worden bijgehouden. Hierdoor is het niet mogelijk om de lagere kosten voor de inzet van het personeel in de berekening mee te nemen. De berekening is conservatief ingezet op 15% afname van de als inzameling restafval aangemerkte kosten in de begroting.

Voor de grondstoffen wordt het volgende voorzien:

- Het aandeel gft en etensresten neemt toe. De verwerkingsprijs van gft is vergelijkbaar met verwerkingsprijs van restafval (excl. verbrandingsbelasting). De kosten voor het verwerken van het gft stijgen licht.
- Het aandeel glas en papier neemt toe. Beide grondstoffen hebben opbrengsten die licht zullen toenemen.
- Textiel wordt kostenneutraal ingezameld en verwerkt. De kosten en opbrengsten kunnen tegen elkaar worden weggestreept.
- Het verwachte aandeel PMD wordt gelijk gehouden aan het huidige aandeel (12kg per inwoner). De vergoeding vanuit Verpact voor het nascheiden blijft gelijk.

Eenmalige kosten:	Kosten per jaar	Kosten per hh/jaar
Extra inzet handhaving	€ 46.800,00	€ 4,04
Extra inzet buitendienst	€ 15.250,00	€ 1,32
Onvoorzien, 5% op eenmalige kosten	€ 3.102,50	€ 0,27
Subtotaal eenmalige kosten 2027	€ 65.153,00	€ 5,70

Structurele kosten en opbrengsten:	Kosten per jaar	Kosten per hh/jaar
Gegevensoverdracht naar BSGR	€ 3.025,00	€ 0,26
Afname bewonersportaal	€ 7.260,00	€ 0,63
Kliko app - jaarlijkse wijzingen (verhoging) kosten BSGR	€ 470,47	€ 0,04
Structurele inzet buitendienst	€ 10.000,00	€ 0,86
Structurele inzet handhaving	€ 12.200,00	€ 1,05
Doorlopende communicatie afvalscheiding	€ 42.006,36	€ 3,63
Flankerend beleid	€ 10.000,00	€ 0,86
Gft-afval toename opbrengsten/kosten	€ 24.032,97	€ 2,08
Papier toename opbrengsten/kosten	€ -8.317,65	€ -0,72
Textiel toename opbrengsten/kosten	€ -	€ -
Glas toename opbrengsten/kosten	€ -4.841,05	€ -0,42

(Fijn) restafval+PMD afname inzamelkosten	€ -63.625,65	€ -5,50
Vermeden verwerkingskosten (fijn) restafval	€ -113.335,81	€ -9,79
Nascheidingsvergoeding	€ -	€ -
Vermeden verbrandingsbelasting (fijn) restafval	€ -60.083,29	€ -5,19
Onvoorzien, 5% op structurele kosten	€ 11.903,76	€ 1,03
Subtotaal structurele kosten 2027	€ 23.809,00	€ 2,10
Totale kosten Variabele tarieven 2027	€ 88.962,00	€ 7,80

6.2. Bandbreedte vast tarief en variabel tarief

In het variabele tariefensysteem worden de kosten toegerekend op basis van het aantal kilo's restafval van eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens. Dit is een wijziging ten opzichte van de huidige situatie waarbij het type woning het uitgangspunt vormt. Nu alle inwoners toegang hebben tot voorzieningen voor het scheiden van afval is er geen onderscheid meer in kosten voor hoogbouw of laagbouw. Het tuinafval vormt een zeer klein onderdeel van de inzameling en valt weg ten opzichte van de kosten voor de inzamelroutes van het restafval en de grondstoffen. Door de heffing te koppelen aan het aantal kilo's restafval krijgt een inwoner regie over de hoogte van de eigen afvalstoffenheffing.

Op basis van ervaringen en verwachtingen is de volgende conceptberekening van het gemiddelde tarief tot stand gekomen. De kosten worden in dezelfde verhouding aan eenpersoons- en meerpersoonshuishoudens toegewezen als in de huidige systematiek wordt gehanteerd. Onderstaande tabel geeft een bandbreedte waarin enkel de mutaties ten opzichte van de begroting op basis van de benodigde kosten voor het invoeren van variabele tarieven zijn opgenomen. Aan het eind van elk jaar worden de definitieve tarieven vastgesteld bij de behandeling van de verordening afvalstoffenheffing.

Bandbreedte tarieven	Eenpersoonshuishouden	Meerpersoonshuishouden
Vast tarief	€ 335 - € 350	€ 455 - € 470
Variabel tarief container	€ 3 - € 4,50	€ 3 - € 4,50
Variabel tarief zak	€ 0,75 - € 1,20	€ 0,75 - € 1,20
Variabel tarief kleine inworp zak	€ 0,38 - € 0,60	€ 0,38 - € 0,60
Gemiddeld tarief jaar	€ 370 - € 385	€ 525 - € 540

Uitgangspunt voor de tarifiering is het inzetten van een prikkel die zodanig gebalanceerd is dat deze leidt tot betere afvalscheiding, maar niet leidt tot problemen met het onjuist aanbieden van afval (zoals dumpingen, bijplaatsingen en vervuiling van andere stromen zoals gft). Tegelijkertijd wordt er rekening gehouden met het PMD in het restafval wat inzamel en verwerkingskosten geeft die een inwoner niet kan voorkomen. Daarnaast mag de tarifiering niet leiden tot de

variabele tarieven paradox waarbij er bij te veel scheiden een financieel tekort ontstaat. Wanneer het variabele deel van de heffing (het deel waar de inwoners invloed op hebben door meer of minder vaak restafval aan te bieden) te hoog is in vergelijking met het vaste deel (welke onafhankelijk van het aantal aanbiedingen wordt opgelegd), bestaat het risico dat er aan het eind van het jaar een te lage dekking bestaat voor de kosten.

In het variabele tarief zitten enkel de kosten voor de verwerking van het restafval opgenomen. In het vaste tarief zitten alle andere afvalbeheerskosten opgenomen. Als er meer restafval wordt aangeboden door inwoners dan verwacht, wordt dit gedekt vanuit het variabele tarief en andersom. In dit scenario wordt geen risico genomen. Het gevolg is een hoog vast tarief en laag variabel tarief.

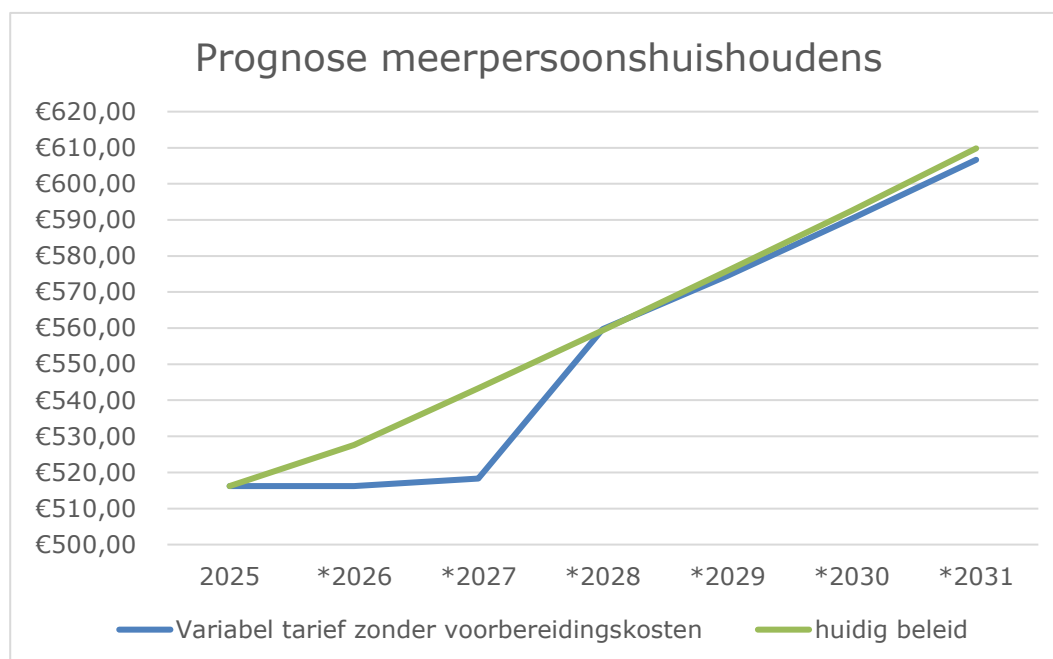
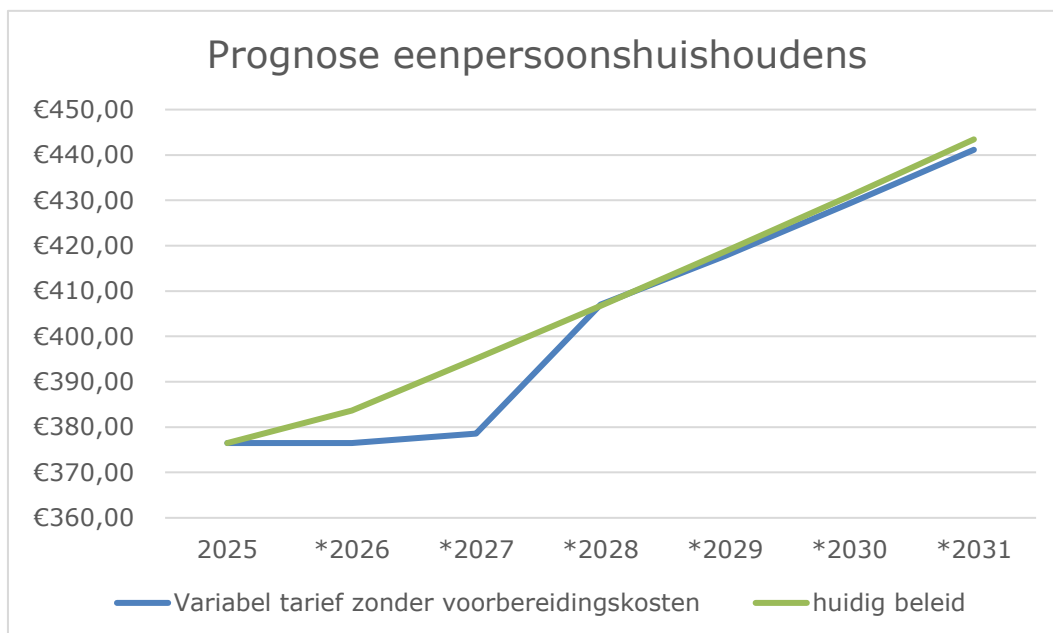
Het gevolg van het gekozen scenario is dat de financiële prikkel voor een inwoner om beter te scheiden aan de lage kant ligt en het financiële voordeel wat er mee te behalen valt relatief weinig is ten opzichte van het vaste tarief. Bij andere gemeenten is naar voren gekomen dat een financiële prikkel altijd effect heeft ook als deze minimaal is. De milieuwinst van minder restafval verbranden speelt hierin ook een rol. Daarbij wordt in deze berekening gekeken naar het effect op de gemiddelde afvalstoffenheffing. Op individueel niveau kunnen inwoners die goed scheiden hier meer profijt van hebben.

Een ander scenario is het risico verhogen en een deel van de inzamelkosten voor het restafval ook opnemen in het variabele tarief. Omdat op het moment de kosten niet op route niveau worden bijgehouden is het lastig te voorspellen of de inkomsten uit het variabele tarief de kosten zullen dekken wat een groter risico met zich mee brengt. Daar staat tegenover dat eventuele financiële tegenvallers binnen afval tot op zekere hoogte kunnen worden opgevangen door de aanwezige voorziening. In de definitieve berekening van de tarieven voor 2027 kan deze risico afweging opnieuw worden gemaakt.

6.3. Lange termijn ontwikkeling gemiddelde afvalstoffenheffing

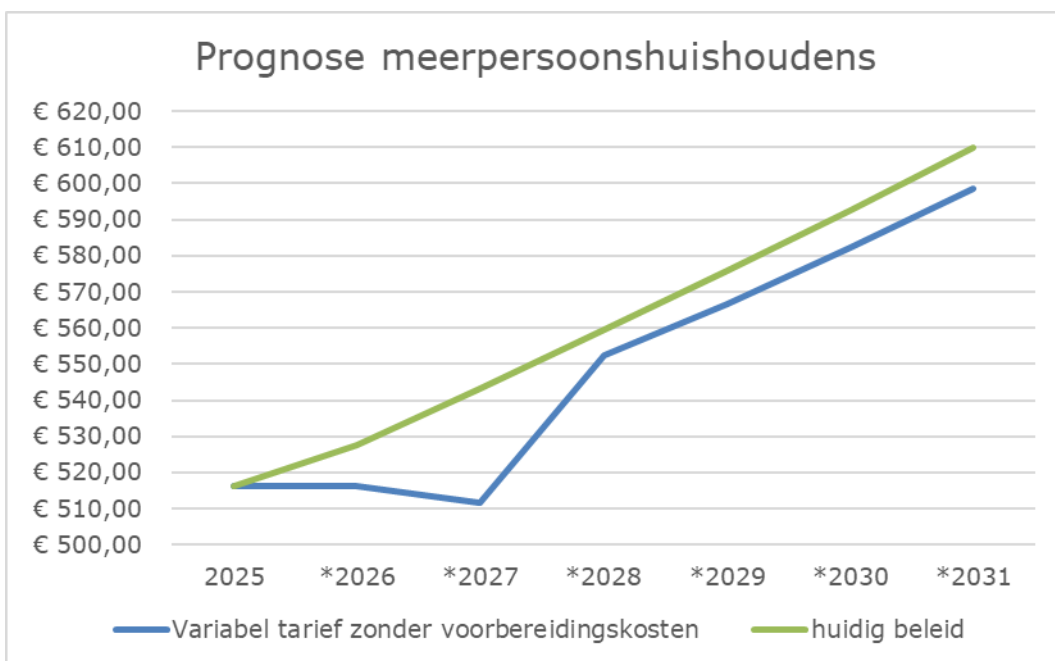
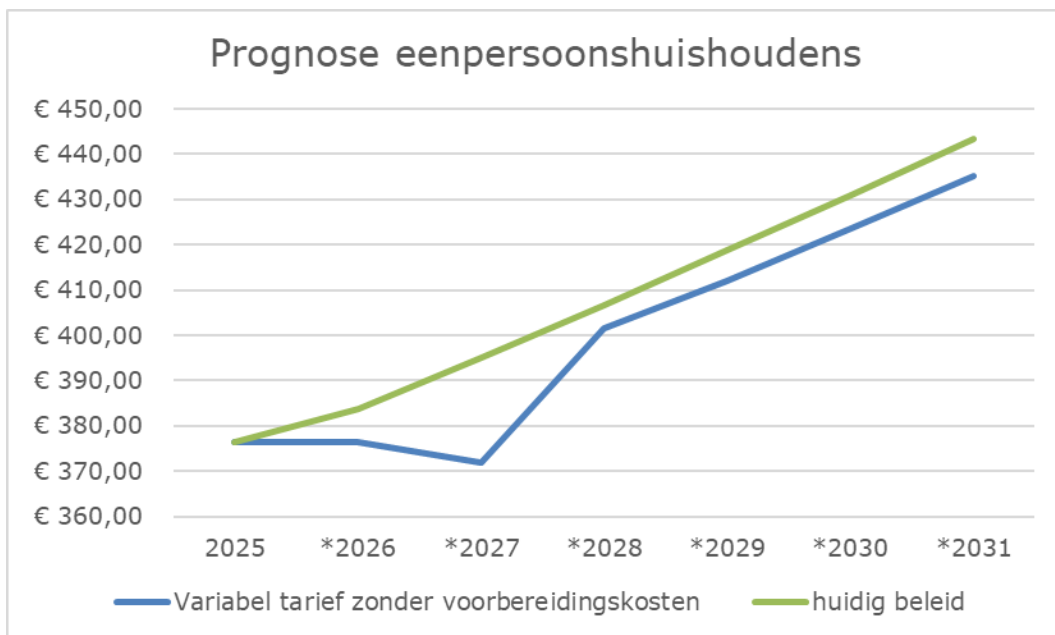
Variabele tarieven worden gezien als een middel om de kosten op de lange termijn te drukken en een gemeente meer grip te geven op de aanhoudende kostenstijging van het afvalbeheer.

Onderstaande grafieken geven een prognose voor de hoogte van de afvalstoffenheffing over de aankomende jaren. Deze prognose is gebaseerd op de verwachte indexatie, de verwachte ontwikkeling in het aantal kilo's restafval en de verwachte ontwikkeling van de verbrandingsbelasting en CO₂-heffing voor restafval. In de grafieken is de verwachting weergegeven van het gemiddelde tarief met het huidige beleid (groene lijn) en het gemiddelde variabele tarief (blauwe lijn) over de aankomende jaren. Waarbij de voorbereidingskosten worden gedekt uit de voorziening. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het gemiddelde tarief voor eenpersoonshuishoudens en voor meerpersoonshuishoudens.

Op basis van deze grafieken wordt zichtbaar dat de afvalbeheerskosten de aankomende jaren blijven stijgen. Met het invoeren van variabele tarieven wordt op de lange termijn geen daling van het gemiddelde tarief tot stand gebracht maar wordt de stijging van de kosten afgezwakt.

Een belangrijke kanttekening bij deze prognose is het nog onbekende tarief van de BSGR voor het opleggen van de belastingaanslag. Als dit tarief meer in lijn komt met vergelijkbare tarieven van een belastingsamenwerking geeft de grafiek een ander beeld weer. Ter illustratie is dit weergegeven in onderstaande grafieken.

6.4. Conclusie

Voorschoten is goed voorbereid op de invoering van variabele afvalstoffenheffingen dankzij een solide logistieke basis en voldoende financiële middelen om voorbereidingskosten te dekken. De initiële investeringen, verdeeld over 2025, 2026 en 2027, zijn relatief laag en haalbaar binnen de huidige voorziening. Vanaf 2027 worden alleen de structurele kosten doorberekend in de tarieven, wat de impact op de kosten voor inwoners beperkt.

- Uit de voorziening te dekken kosten: € 32,20 per huishouden
- Op te nemen kosten: € 2,10 per huishouden

Het voorgestelde variabele tarievenstelsel koppelt de kosten van restafval direct aan het gebruik, waardoor inwoners meer regie krijgen over hun eigen afvalstoffenheffing. Deze aanpak stimuleert afvalscheiding, terwijl het financiële risico voor de gemeente beperkt blijft. Wel is het van belang de verhouding tussen het vaste en variabele tarief zorgvuldig te monitoren om een stabiele dekking van de kosten te waarborgen.

Hoewel de invoering van variabele tarieven de kostenstijging op lange termijn kan afremmen, blijven de totale afvalbeheerkosten toenemen. Een belangrijke factor hierbij is het nog niet gespecificeerde tarief van de BSGR voor belastingaanslagen, dat een zeer grote invloed heeft op de uiteindelijke tarieven.

Met dit voorstel wordt een belangrijke stap gezet richting een duurzamer en financieel beheersbaar afvalbeheersysteem, waarbij zowel de milieudoelstellingen als de betaalbaarheid voor inwoners centraal staan.

7. Bijlagen

7.1. Bijlage 1 Kernpuntenanalyse gesprekken variabele tarieven

7.1.1. Introductie

In oktober en november 2024 is de gemeente in gesprek gegaan met inwoners en sleutelfiguren uit Voorschoten over hun perspectieven op de invoering van variabele tarieven. Sleutelfiguren zijn mensen van (belangen)organisaties die in direct contact staan met inwoners voor wie dit onderwerp relevant is. De uitkomsten hiervan dienen ter ondersteuning van het aanstaande raadsvoorstel in 2025, waarin de gemeenteraad besluit over het al dan niet invoeren van variabele tarieven op restafval. Doel van de gesprekken was om een beter beeld te creëren wat inwoners van gemeente Voorschoten van het variabele tarief vinden en wat de mogelijke gevolgen zijn voor inwoners van een eventuele invoering. Deze analyse geeft de belangrijkste uitkomsten uit de gesprekken weer, gegroepeerd in relevante thema's die in de gesprekken aan bod zijn gekomen.

7.1.2. Deelnemers

De resultaten zijn op basis van 9 gesprekken met in totaal 13 inwoners en 7 sleutelfiguren. Alle deelnemers wonen in Voorschoten. De inwoners die zijn gevraagd om deel te nemen zijn uitgenodigd omdat een eventuele invoering van variabele tarieven (mogelijk) meer gevolgen voor deze groep heeft (bijvoorbeeld jongeren, ouderen en minimahuishoudens). De sleutelfiguren zijn gevraagd omdat ze inwoners uit bovenstaande groepen representeren, of omdat ze zich bezighouden met het thema afval/ circulariteit/ duurzaamheid.

7.1.3. Overzicht gesprekken

Gesprek	Aantal personen	Inwoner / sleutelfiguur	Organisatie
1	4	Inwoners	
2	3	Inwoners	
3	4	Inwoners	
4	2	Inwoners	
5	1	Sleutelfiguur	Jongerenraad Voorschoten
6	1	Sleutelfiguur	Adviesraad Sociaal Domein
7	2	Sleutelfiguren	Duurzaamheidstafel Voorschoten
8	1	Sleutelfiguur	Vrienden van Voorschoten
9	2	Sleutelfiguren	Vereniging Ouderenbelang Voorschoten
Totaal	20 personen		

7.1.4. Analyse

Persoonlijk/achtergrond

Woonsituatie

- Een aantal personen woont in een appartement/bovenwoning zonder tuin. Deze mensen brengen hun afval weg naar (ondergrondse) containers. De

meeste personen wonen in een eengezinswoning met tuin. Bij deze mensen wordt het restafval, gft en oud papier, dat ze aanbieden in containers, aan huis opgehaald.

Afval & afvalscheiding

Afval scheiden

- De meeste personen doen hun best om verschillende afvalstromen zoveel mogelijk gescheiden aan te bieden. Daarbij scheiden de meesten in ieder geval OPK en glas, en een groot deel scheidt ook het gft-afval. Een enkeling gooit alles in dezelfde container, bij het restafval.
- Drie personen geven aan dat ze wel gft willen scheiden, maar dat moeilijk vinden vanwege de stank die daarbij vrijkomt. Voor inwoners van appartementen is dit, in combinatie met ruimtegebrek, een reden om gft in beginsel al niet te scheiden. Voor inwoners van eengezinswoningen is het een reden om gft in sommige situaties (bijvoorbeeld bij warm weer of bepaalde soorten voedselafval) in de restafvalbak te gooien.
- Een aantal personen snapt niet goed waarom de gemeente heeft besloten om het PMD niet langer gescheiden in te zamelen, maar samen met het restafval. Zij vinden dat jammer. Eén persoon geeft aan het fijn te vinden omdat het nu gemakkelijker is.

Voorzieningen voor afvalscheiding

- Vijf personen geven actief aan ontevreden te zijn over het ingevoerde tarief van €25 voor het laten ophalen van grofvuil aan huis, omdat dit te duur is. Dit, of het feit dat personen geen auto hebben of willen rijden, leidt ertoe dat sommigen af en toe hun (kleine beetje) grof afval bij dat van de buren leggen wanneer die het laten ophalen.
- Over het algemeen zijn personen tevreden over de voorzieningen voor afvalinzameling in de gemeente. Echter wordt ook benoemd dat met name in de Vlietwijk de voorzieningen vaak een rommel zijn met veel (verkeerd) afval naast de containers.

Afvalstoffenheffing & kosten

Hoogte afvalstoffenheffing

- Bijna niemand weet hoe hoog de afvalstoffenheffing precies is. Een deel van de personen geeft ook aan zich niet druk te maken over deze kosten. Een aantal personen geven ook aan dat ze de heffing vrij hoog vinden (ook al weten ze niet precies hoe hoog deze is).

Zorgen over stijgende kosten

- De groep die aangeeft de afvalstoffenheffing hoog te vinden maakt zich ook zorgen over de stijgende kosten voor afvalinzameling en -verwerking.
- Jongeren, ouderen en minima maken zich over het algemeen het meeste zorgen over de hoge kosten voor afval, of worden het meest door geraakt, geven meerdere personen aan. De gemeente zou hier meer rekening mee moeten houden.

Variabele tarieven

'De vervuiler betaalt'

- De meningen over variabele tarieven zijn verdeeld. Niet alle inwoners van Voorschoten zijn overtuigd voor- of tegenstander van het principe. Een klein deel van de personen is overtuigd voorstander en een even klein deel is overtuigd tegenstander. De meeste personen bevinden zich ergens in het midden. Of deze personen de invoering van variabele tarieven wel of geen goed idee vinden, is afhankelijk van allerlei verschillende factoren. Voor de meesten is het onduidelijk wat de precieze impact van een eventuele invoering van zo'n systeem zou zijn, op hunzelf, hun mede-inwoners, hun wijk en de gemeente.
- Er is dus niet één duidelijke mening over variabele tarieven. Wel duidelijk is dat personen die in eerste instantie aarzelend of negatief zijn over het idee, in de loop van het gesprek laten blijken dat ze er onder de 'juiste' omstandigheden voorstander van (kunnen) zijn. Andersom komt het niet voor dat personen die in eerste instantie relatief positief zijn over variabele tarieven, hier later op terugkomen.
- Argumenten vóór variabele tarieven:
 - Het is eerlijker; als je meer verbruikt moet je ook meer betalen
 - Het is beter voor het milieu
 - Het is goedkoper voor een groot deel van de inwoners. Meerdere personen geven aan dat ze denken minder afvalstoffenheffing te moeten betalen als variabele tarieven worden ingevoerd
 - Het is goedkoper voor de gemeente
 - Het stimuleert bewustwording
 - Afvalcijfers zijn duidelijk in beeld, en probleemlocaties kunnen beter worden aangepakt met maatwerk
- Argumenten tegen variabele tarieven:
 - Het zorgt voor meer afvaldumping ('in de sloot' en 'in de container van de burens') en bijplaatsingen
 - Het is oneerlijk voor inwoners die veel afval produceren en daar niets aan kunnen doen (bijv. ouderen met luiers)
 - Veel mensen zijn niet bezig met afval scheiden (ze hebben genoeg andere problemen en/of het interesseert ze niet) en zullen dat ook niet gaan doen als ze er voor moeten betalen
 - De kern van het probleem wordt niet aangepakt; bij bepaalde groepen moet een gedragspatroon doorbroken worden en dat lukt niet door een prijskaartje te hangen aan restafval. Er is niet alleen een afvalprobleem, maar er zijn veel problemen – waarvan (rest)afval een onderdeel is – die integraal moeten worden aangepakt.
 - Afvalstoffenheffing is een solidair principe en moet voor iedereen gelijk zijn
 - Het verlaagt het gemak van afval weggooien/scheiden; mensen moeten meer hun best gaan doen om afval te scheiden en daar hebben ze geen zin in
 - De container voor restafval gaat stinken na een paar weken niet geleeft te zijn, ook al zit er alleen restafval in.

Een deel van de personen ziet zowel voor- als nadelen bij variabele tarieven. Het grootste deel van deze mensen ziet de voordelen er van in mits rekening wordt gehouden met belangrijke aandachtspunten:

- Er moet maatwerk komen voor bepaalde groepen die onverhoopt veel afval produceren / vaak afval wegbrengen
 - Ouderen met incontinentiematerialen / medicijnen
 - Ouderen / mindervalide inwoners die elke dag hun restafval naar de ondergrondse container brengen omdat ze geen volle afvalzak kunnen tillen
- Er moet maatwerk komen voor jongeren (die vaak weinig te besteden hebben) en minima huishoudens die geen hoge afvalstoffenheffing kunnen betalen
- Er moet een slot komen op de container voor restafval zodat burens of vreemden niet illegaal afval in andermans container kunnen gooien
- Er moet goed nagedacht worden over de manier van afrekening: op basis van gewicht of frequentie? Deze keuze heeft verschillende consequenties voor verschillende groepen.
- Het wel of niet goed werken van variabele tarieven is afhankelijk van de wijk. 'goede' wijken zal het beter wijken dan in 'aandachtswijken'. In 'aandachtswijken' zoals de Vlietwijk voorzien personen grote problemen, omdat inwoners daar 'gewoonweg' niet bezig zijn met afval scheiden. Daar zal ontwijkgedrag dus mogelijk groter zijn. In deze buurten zal dus extra aandacht moeten worden gestoken.
- Het is belangrijk dat inwoners het grotere plaatje achter de maatregel begrijpen. Waarom worden variabele tarieven ingevoerd? Met welk doel? En wat zijn de voordelen voor de gemeente als geheel en voor inwoners op individueel niveau? Zowel financieel als op milieu niveau? Dit moet heel goed worden onderbouwd en actief en blijvend worden gecommuniceerd, anders ontstaat er weerstand.
- Er moet rekening gehouden worden met alle ambtelijke en administratieve lasten die de invoering van variabele tarieven met zich mee brengt.
- De overstap op dit systeem moet voordelen opleveren op afvalgebied en op financieel gebied. Die voordelen moeten duidelijk worden gemaakt aan inwoners.

Invloed op kosten

- De meerderheid van de personen denkt dat ze minder zouden gaan betalen als variabele tarieven worden ingevoerd.

Alternatieven & rol van de gemeente

Communicatie

- Bijna alle gespreksdeelnemers noemen communicatie als een belangrijk instrument om de afvalcijfers te verbeteren en beleid te ondersteunen. De juiste, doelgerichte communicatie kan bewustwording en gedragsverandering stimuleren, en misschien zelfs gedragspatronen doorbreken, aldus de deelnemers. De gemeente zou met name actiever moeten communiceren over:
 - Basisinformatie over afval scheiden in de gemeente (wat mag in welke bak, waar kunnen inwoners hun afval kwijt (met name voor 'speciale' fracties als KCA en textiel)
 - Het belang van afval scheiden en het reduceren van restafval; cijfermatig onderbouwen wat de financiële en milieu- effecten zijn van

- maatregelen als variabele tarieven. En dat ook inzichtelijk maken voor inwoners.
 - Evenementen (zoals een opruimactie of kledingruil) die recycling en afvalvermindering stimuleren
 - Succesverhalen / positieve voorbeelden, wat gaat er goed in de gemeente en wat kan Voorschoten leren van andere gemeenten?
- Communicatie kan op verschillende manieren aangepakt worden, aldus de deelnemers. De een geeft de voorkeur aan online middelen, de ander aan de lokale krant, en weer een ander aan mondelinge communicatie via buurtcentra of scholen. Gezamenlijke noemer hierin is wel de behoefte aan meer informatie over afval en gerelateerde onderwerpen.

(Alternatieve) manieren om restafval te verminderen en afvalscheiding te verbeteren

- Drie personen noemen 'belonen' in plaats van 'straffen' (= systeem variabele tarieven) als alternatief. Met andere woorden, het financieel belonen van huishoudens die hun afval goed scheiden en weinig restafval aanbieden, in plaats van het 'straffen' (= betalen per lediging) van huishoudens wanneer ze restafval aanbieden. Bij de vraag naar een concrete invulling hiervan heeft echter niemand een idee hoe dit het beste aangepakt zou kunnen worden. Interessant genoeg zijn het vooral personen die in eerste instantie niet per se voorstander zijn van variabele tarieven die wél voorstander zijn voor 'belonen', wat in wezen hetzelfde (soort) principe hanteert als variabele tarieven, namelijk de vervuiler betaalt.
- Ook wordt het verminderen van afval aan de bron (bij producenten) meermaals genoemd als een van de oplossingen voor het afvalprobleem. De deelnemers zien echter ook in dat dit meer een landelijke aangelegenheid is dan een gemeentelijke.
- Daarnaast geeft een klein aantal personen aan dat het afvalprobleem niet op zichzelf staat, maar een probleem is dat integraal aangepakt moet worden. Vlietwijk is bijvoorbeeld een wijk met relatief veel sociale problemen. Alleen focussen op afval gaat niet helpen om hier de cijfers ook daadwerkelijk te verbeteren, is de gedachte bij sommigen. Andere sociaaleconomische en culturele aspecten moeten ook worden meegenomen in de aanpak. En, zoals gezegd, het is belangrijk om per wijk passende maatregelen te nemen. Wat goed werkt voor de ene buurt, werkt minder goed voor de andere en vice versa.
- Het organiseren van evenementen die gedragsverandering en bewustwording stimuleren, zoals kledingruilacties of opruimdagen, wordt door een aantal personen genoemd als manier om afval te verminderen, of inwoners hierin ieder geval bewuster over te maken.
- Als laatste noemt een enkeling het verruimen van de mogelijkheid om niet-standaard afval als KCA en elektrische apparaten in te leveren bij de gemeente als aanvullende oplossing voor het probleem. Hierdoor krijgen inwoners de gelegenheid om hun afval beter te scheiden.

7.2. Bijlage 2 Kostenberekening

Kosten- en batenraming Variabele tarieven, incl. BTW - 2025					
Eenmalige kosten / Onderwerp	Aantal	Prijs/eenheid	btw	Op jaarbasis	Per hh/jaar
Inzet herinrichten CMS en afhandeling containerbeheer	0,2	€ 60.000,00		€ 12.000,00	€ 1,04
Inworpverkleiners bij seniorenflats (30L) incl. plaatsing	20	€ 800,00	1,21	€ 19.360,00	€ 1,67
Eenmalige communicatiekosten wijziging OPK inzamelmiddel laagbouw	7.301	€ 2,50	1,21	€ 22.085,53	€ 1,91
Uitrusten reservewagen met benodigde software	1	€ 15.000,00	1,21	€ 18.150,00	€ 1,57
Inrichten Kliko bewonersportaal	1	€ 500,00	1,21	€ 605,00	€ 0,05
Inrichten Kliko app	1	€ 1.640,00	1,21	€ 1.984,40	€ 0,17
Kliko app (per download)	5.786	€ 0,48	1,21	€ 3.360,51	€ 0,29
Onvoorzien, 5% op eenmalige kosten		€ 3.877,27		€ 3.877,27	€ 0,34
Subtotaal eenmalige kosten				€ 81.423,00	€ 7,10
Subtotaal structurele kosten				€ -	€ -
Totale kosten Variabele tarieven 2025				€ 81.423,00	€ 7,10

Kosten- en batenraming Variabele tarieven, incl. BTW - 2026					
Eenmalige kosten / Onderwerp	Aantal	Prijs/eenheid	btw	Op jaarbasis	Per hh/jaar
Inzet herinrichten CMS en afhandeling containerbeheer	0,2	€ 60.000,00		€ 12.000,00	€ 1,04
Hotspotmeting	2	€ 6.000,00	1,21	€ 14.520,00	€ 1,25
Sorteeranalyses (GFT + REST + OPK)	6	€ 6.000,00	1,21	€ 43.560,00	€ 3,76
Eenmalige kosten Belastingsoftware	1			€ -	€ -
DPIA intern en koppeling BSGR	1	€ 10.000,00	1,21	€ 12.100,00	€ 1,05
Eenmalige communicatiekosten invoering variabele tarieven	11.572	€ 5,00	1,21	€ 70.010,60	€ 6,05
Onvoorzien, 5% op eenmalige kosten		€ 7.609,53		€ 7.609,53	€ 0,66
Subtotaal investeringen				€ 159.801,00	€ 13,90
Structurele kosten en opbrengsten	Aantal	Prijs/eenheid	btw	Op jaarbasis	Per hh/jaar
Structurele kosten Klike (per jaar)					
Gevensoverdracht van Klike naar BSGR	1	€ 2.500,00	1,21	€ 3.025,00	€ 0,26
Afname bewonersportaal Klike	12	€ 500,00	1,21	€ 7.260,00	€ 0,63
Klike app per download - jaarlijkse wijzingen (verhuizing, nieuwe telefoon etc).	810	€ 0,48	1,21	€ 470,47	€ 0,04
Structurele kosten Belastingen (per jaar)					
(verhoging) kosten belastingsoftware t.b.v. omzetten gegevensbeheer naar aanslagoplegging	1,0	€ 126.540,00	1,21	€ 153.113,40	€ 13,23
Overige zaken					
Onvoorzien, 5% op structurele kosten	1	€ 8.193,44		€ 8.193,44	€ 0,71
Subtotaal structurele kosten				€ 163.869,00	€ 14,90
Totale kosten Variabele tarieven 2026				€ 323.670,00	€ 28,80

Kosten- en batenraming Variabele tarieven, excl. BTW - 2027					
Einmalige kosten / Onderwerp	Aantal	Prijs/eenheid	btw	Op jaarbasis	Per hh/jaar
Extra inzet handhaving - 4 maanden, 2 boa's (0,6 FTE)	0,6	€ 78.000,00		€ 46.800,00	€ 4,04
Extra inzet buitendienst - 0,5 FTE voor een half jaar	0,25	€ 61.000,00		€ 15.250,00	€ 1,32
Onvoorzien, 5% op eenmalige kosten		€ 3.102,50		€ 3.102,50	€ 0,27
Subtotaal investeringen				€ 65.153,00	€ 5,70
Structurele kosten en opbrengsten	Aantal	Prijs/eenheid		Op jaarbasis	Per hh/jaar
GFT-afval					
Toename opbrengsten/kosten	313	€ 76,79		€ 24.032,97	€ 2,08
Oud papier en karton					
Toename opbrengsten/kosten	105	€ -79,02		€ -8.317,65	€ -0,72
Textiel					
Toename opbrengsten/kosten	62	€ -		€ -	€ -
Glasverpakkingen					
Toename opbrengsten/kosten	79	€ -60,96		€ -4.841,05	€ -0,42
Restafval + PMD					
Afname inzamelkosten restafval fijn (totaal kosten per jaar)	-15%	€ 424.171,00		€ -63.625,65	€ -5,50
Vermeden verwerkingskosten fijn rest + pmd	-1.532	€ 74,00		€ -113.335,81	€ -9,79
Nascheidingsvergoeding	0%	€ -14,74			
Vermeden verbrandingsbelasting fijn rest	-1.532	€ 39,23		€ -60.083,29	€ -5,19
Structurele kosten Kliko (per jaar)					
Gegevensoverdracht van Kliko naar BSGR	1	€ 2.500,00	1,21	€ 3.025,00	€ 0,26
Afname bewonersportaal Kliko (500 per maand)	12	€ 500,00	1,21	€ 7.260,00	€ 0,63
Kliko app per download - jaarlijkse wijzingen (verhuizing, nieuwe telefoon etc).	810	€ 0,48	1,21	€ 470,47	€ 0,04
Personeel en administratie					
Extra structurele inzet buitendienst (bijplaatsingen) 0,2 FTE	0,2	€ 50.000,00		€ 10.000,00	€ 0,86
Inzet handhaving structureel 0,2 FTE	0,2	€ 61.000,00		€ 12.200,00	€ 1,05
(verhoging) kosten belastingsoftware t.b.v. omzetten gegevensbeheer naar aanslagoplegging	1	€ 126.540,00	1,21	€ 153.113,40	€ 13,23
Overige zaken					
Doorlopende communicatie ten aanzien van afvalscheiding	11.572	€ 3,00	1,21	€ 42.006,36	€ 3,63
Overige flankerend beleid (e.g. compensatiemaatregelen) - inschatting	1	€ 10.000,00		€ 10.000,00	€ 0,86
Onvoorzien, 5% op structurele kosten	1	€ 11.903,76		€ 11.903,76	€ 1,03
Subtotaal structurele kosten				€ 23.809,00	€ 2,10
Totale kosten Variabele tarieven 2027				€ 88.962,00	€ 7,80
Totale kosten Variabele tarieven 2025 2026 2027				€ 494.055,00	€ 43,70